Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایتگین اولدوز

حئکایه‌لر

علیرضا ذیحق

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایتگین اولدوز (حکایه‌لر)

علیرضا ذیحق (ع.آغ چایلی)

چاپ اول : 1385

تیراژ : 200

شابك 964-7229-09-7

ISBN 964-7229-09-7

انتشارات زوفا:

تهران ـ صندوق پستي 731 – 13185

نسخه ی الکترونیکی : 1387

www.zihagg.blogfa.com

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

علیرضا ذیحق

zihagh@yahoo.com

عزیزلریم

ناهید ، جواد و مارال اوچون

کیچیک بیر تحفه

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایتگین اولدوز

ایچینده کی‌لر:

1ـ ایتگین اولدوز 7
2ـ آیدین 13
3ـ آیاقلانان قارلار 19
4ـ اؤلدو وار دؤندو یوخ 21
5ـ یوخا قلم ایشله‌نر 26
6ـ طاماح دیشي 33
7ـ اوروج آغا 37
8ـ باشی بلالی دیلیمیز 40
9ـ قابان‌دیش احمد 47
10ـ فایتونچي 53
11ـ قالار خدیجه گؤرور نتیجه 58
12ـ یورقان علي‌نین احوالاتي 64
13ـ انعام 68
14- ضمیمه لر 74

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ايتگين اولدوز

قـانلي ـ قابـارلي أللرينـي يومـاق ايسـتركن، آلني‌نـين قيريـشلاري‌قـات بـا قـات دالغالاندي. ديزلرينده يئنـي بيـر گـوج تاپـدي. دينمـز ـ سـؤيله‌مزآياغـا قالخيـب بيـر گـؤز قيرپيمينـدا قارانليقـدا ايتـدي. غريبـه بيـر دويغـواوره‌گينـده جوشـماقدا ايـدي. ايللـرين آغيـر يوكـون چيگـين‌لرينـدن قوپاريـب‌آتمـاق هوسـي كيمـي. ندنـسه أللـري بيـردن بيـره پـولاددان يونولمـوش پيچاقاسـاري اوزانـدي. صـونرا ديكـسندي. پيچـاقي بوراخيـب و آيـين سولغون‌ايـشيغيندا أللرينـه باخيـب اوزون بيـر

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

فیکره دالدي. اونا ائله گلیردي کي‌أللري‌نین کتمه‌گي، ایللردن بري چکدیگي دردلر ایدیلرکي کَتمك‌شکلینده أللرینده یئر سالمیشدیلار. شاید ده أللرینه باخارکن: ـ «او سازچالان أللریمي ایتیردیم» دئیه حبسه آلینمیش سازي‌نین قایغي‌سیناقالمیشدي. قارانلیغین قورخونج قانادلاري آلتیندا، شهر یوخلامیشدي.آددیملارینی بیر آن یئیین‌لتدي. اوره‌گي یامان دؤیونسه‌ایدي ده، بوزااوخشار قورخو کؤنلونده آلوو چکن غضبین ایستي‌سیندن أري‌ییب یوخ‌اولموشدي. دایانمادان بوروق ـ بوروق کوچه‌لري و دار ـ بوروق دالانلاري‌اؤتوب گئدیردي. هارا گئده‌جگي نه ائده‌جگي هله اؤزونه‌ده بوس ـ بوتون‌آیدین دئییلدي. قارشیندا گئده‌ر ـ گلمه‌ز بیر یول گؤرونوردي.

کئچمیشه ـ گله‌جگه دوشونده، درین ـ درین خیاللارا دالاندا،غضبدن گؤزلري قان چاناغینا دؤنوردي. بایاق آلدیغي خبر، بوتون‌وارلیقینی سارسیتسایدي دا، کینه‌سي‌نین نه‌قدر سؤنمز اولدوغونودویوردي. بو کینه دیزلرینه گوج و حرکتینه استقامت وئریردي. بیر سس‌دویوب ناغافیل دایاندي. دووارا دایانیب بویلانارکن بیر افسرین‌قارالتي‌سین گؤردو. قارانلیق اؤز حؤکمونو سورمك‌ده‌ایدي و اهمالجایاخینلاشان آددیملارین سسي

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

سـکوتو پوزماقـدا. غیـر اختیـاري اولاراق،بیچاقي بیردن بیره اونون کؤکسونه یئرلشدیرمك قرارینا گلدي. وجودونوبوروین بو نفرت و کینه، یانار بیر و ولقانا دؤنموشدوکي، شـاهلیق اصـول‌اداره‌سـیني قورویـان‌لاري یانـدیریب یاخماق ایسته‌ییردي. اؤزونو بیر آنلیق‌اولسادا قیوراق حس ائدیردي. حیاتي بیـر دنیـزه اوخـشاییردي‌کـي‌دایانمـادان جوشـوردي و انتقام هوسـي اونون یئنیلمز دالغالاري کیمي‌سسله‌نیب کوشـولدوردولار. دؤزمـه‌دن گؤزلـه‌ییـردي و بیچـاقین سـوموك‌دسـته‌سـیني وار گوجـو ایلـه ألـي ایچره سیخیردي. آمما ندنسه جومدوخیاله. قـات ـ قاریـشیق فیکیرلـر گلـدي‌لـر گـؤزلري اؤنونده صف چکدیلر.دوداقلاري ترپنمه‌سه‌ده: ـ «اولمایـا اوغلومـون کمـك‌لرینـدن اولا؟ اوغلومـدابو پالتـاردا ایـدي. آممـا باطنـده ضـدایدي. شـاها قارشـي ووروشـوردي ...»دئیـه أل ـ قولـو سوسـدالدي و ارتـش افـسري سـس‌سـیز صداسـیز یولـون‌توتـوب گئتـدي. کؤنلونـده کـؤك سـالان کینـه نـه‌قـدر قـالین ـ قیئـیم اولـسایدي داخلقـه اولان محبتي داغلارجا یوکسك و عظمتلي‌ایدي. محبـت و کینـه هرایکیـسي بیـر یئـرده قوجـا قـامتیني چولقالامیـشدیلار. قارانلیقـدا آتـیلان‌گوجـسوز آددیملاریـن عکـس صداسـیندان باشـقا، گئجـه‌نـین آغیـر

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

سکوتونوپوزان بیر زاد یوخایدي. سولغون باخیشلاري ایسه هردن ائله گؤیه‌تیکیلیردي سانکي ایتگین بیر «اولدوز» ون سوراغین توتوردي. قاپي‌ني‌آچیب جلد اؤزونو حیاطا آتدي. اوز ـ گؤزونه سو چیله‌رکن یورقون‌قامتینده بیر یونگوللوك حس ائتدي. ساللاقخانادان ائوه نه ساياق‌گلدیگیني خاطیرلایاراق گؤزلري یاشاردي. قویونلاري کسیب سویدوغوچاغ آلان خبر، هله‌ده اوره‌گینني سیخیب وارلیغینني سارسیدیردي.دئمك‌کي آلدیغي خبرین هئچده تزه‌لیگي یوخایدي. کوچه‌ده خیاواندا‌هرگون سویوق قانلي یاد ـ تانیشلار آغزینداان مکرّر بو سؤزو ـ اوغلونون‌اعداملیغیني ـ ائشیدیردي. بو سؤزلرین شایعه اولدوغونو یاخشي‌قانیرسادا، بئله بیر زامانلاردا باشیندا دومان قاوزانیب بوتون عالم گؤزلري‌اؤنونده قارالیردي. سس چیخمادان باغیریردي، چیغیریردي و حیاتي‌کائناتي دگیشدیرمك حسرتي ایله یانیردي یاخیلیردي. بو آنلارداحیاتي‌ني أن سئودیگي دیلك‌لري اوغروندا فدا ائتمه‌گه تله‌سیردي و بوخصوصدا اؤزونه سؤز وئریردي.

آیین بولوت آردیندا گیزلنمه سیله یاناشي، ظلمته تسلیم اولمایان‌سایریشان اولدوزلارین سئویملي ایشیغي داها آرتیق

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

گؤزه چارپیردي.گئجه‌نین قورو سکوتونو شهرین ایتلري پوزوردولار و او دوشونه‌رکن‌یانیلیردي. دوشونوردي او گئجه‌یه‌کي «ساواك» چیلار ییرتیجي قوردلارکیمي دام ـ دوواردان تؤکولوردولر. کیم گلدي توتوب دیدیردیلر هاراگلدي داغیدیب ییخیردیلار. و اون پیرتلاشیق آغ ساچلاریندان یاپیشیب‌بودوستاقدان او دوستاقا، بو سلّولدان او سلّولا سوروندوروب چکیردیلر.مِه سرین ـ سرین اسیردي و اونون پریشان ساچلاریني اهمالجا هؤروب‌تیتره‌دیردي. صاباحا فیکیرله‌شیردي. یئنه تهرانا گئتمه‌لیدي. دیدرگین‌حزین انسانلار کیمي، بوینو چیگنینده زندانلار قاپي‌سیني کسمه‌لیدي تابلکه جان ـ جیگري ساییلان محبوس اوغلونون احوالین سوروب بیر خبرتوتسون.

تهراندان بئزارایدي. بو آدي ائشیده‌رکن اوره‌گي شیشیردي. ندنسه‌بیردن دیکسه‌ندي. اوتاقینا یوگورمك ایسته‌دي. «آرواد ـ اوشاق‌آییلماسین» دئیه قاپي ـ پنجره‌ني کیپله‌دي. اوره‌گي دولموشدو. ساز وسؤزونون یاساق اولدوغو، توي‌لاردان ـ مجلس‌لردن محروم اولدوغو،درد ـ کدریني قات ـ قات آرتیرمیشدي. دایانمادان دووارا بري‌آددیملادي. سازي قاپیپ کؤینك‌دن چیخارتدي. توزون آلیب باغرینا‌باسدي.

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

اوره‌گي يامان تله‌سيردي. مضراب تئلده اوينايير‌دي و نغمه ديلده‌جوشوردي. بولاغ كيمي سينه‌سي سؤز چاغلايا‌ركن قارانليقي‌قارقي‌ييردي و آيدين صاباحي سس‌له‌ييردي. و سسينه آيلان حياتيولداشي، جوموشدو اونون عالمينه‌كي حزين ـ حزين و يانيق ـ يانيق‌سؤي سؤيله‌ييردي و بوي بويلاييردي:

اويان ستارخانيم گؤرنه‌لر اولدوآنالار گؤزلري ياشيله دولدو

باجيلار أل آتيب تئللرين يولدوآينالي توفنگي تئز يئتير منه ...

اولدوزلار باتمادا ايدي و زمان، تر ـ تله‌سيك اؤتوب كئچمكده.قارانليق ايسه قورخونج قانادلارين «تبريز» استوندن ييغيشديريب‌قاچماقدا...

1361

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آيدين

بالا ـ بالا قاش قاراليردي‌كي قبر اوستوندن مچيده طـرف‌يولادوشـدوك. غـم ـ كـدر بوتـون گؤزلرده يووا سالميشدي. سحردن‌باشـلاييب ياغان قار، آستا ـ آستا كسمگه باشلاييردي. جمـاعتين چـوخ‌اولماغينـا باخمايـاراق مچيـده يئتيــره‌نــه‌جــك آغيــر بيــر ســكوت حياتينــا دوام‌وئرمكـده‌ايـدي. مچيـدين ايچينـده دووارا سؤيكه‌نيب فاته وئره‌ركن،كئچميش خاطره‌لـر گؤزلريمين اؤنونده جـانلانيرديلار. آزجـا سـونرا آياغاقالخيــب بــاش ســاغليقي وئريــب دوســـــتلارلا بيرليكـــــده ائـــــشيگه چيخديق.كوچه‌لـرين دار ـ لولـوك اولـدوغو بيـر يانـدان، كنـده كؤچمـوش قـارانليق وسـويوقدا بيــر طرفــدن مدرســه‌يــه داخــل اولانــا قــدر هاميميزي يورموشدو.شامي تازا يئميـشديك كي چنگيز بيردن دئدي:

ـ «اوشـاقلار يـاديزدادير او گئجـه؟ او گئجـه كي اوشاقلار «عؤمَر»چيخارتميشديلار بيـزده هــامي‌ميــز اونلاريــن هــالاي ـ كويونــدن ديسكينيب‌ائـشيگه چيخـديق؟ يـازيق آيـدين، اوگون ياديزا گلير كي بيزي گؤرمك همين‌يئره اوزانيــب اؤزون اؤلمــه‌گــه ووردو. اوبيــري اوشــاقلاردا ســس ـ كـوي‌ســاليب مـاهني اوخويـا ـ اوخويـا دئييـردي‌لـر بيـرزاد گـرك

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

وئره‌سیز تا دیریله؟!بیزده نخود ـ کشمش‌له پول وئریب دیریلمه‌گه راضی‌لاشدي. همان«عؤمَر» گونون دئییره‌م کي بورادا رسمدیر!»

چنگیزین دئدیك‌لري اوره‌گیمین باشین گؤینه‌دیب: « آمماتأسف‌لر کي ایندي جانیمیزي‌دا وئرسك دیریله‌ن دئییل» دئییب صاباح‌کلاسدا اوشاقلارا نه جاواب وئره‌جه‌گیمه قالدیم. «آیدین» ین قانابلشمیش جانسیز بدني بیر آن اولورسادا نظریمدن گئچیب یوموروقلاریم‌دویونله‌ندي...

* * *

گؤزلریمي کلاسدان ائشیگه زیلله‌ییب کلاسا حاکم اولان‌سکوتون آغیر یوکون چیگین‌لریمده ظالم جاسینا حس ائدیردیم. بیردن‌بیره سکوت سیندي: ـ «آ، «قره قوش» یولونا باخیرسیزمي؟» دئیه‌ن«حسن» ین سسي نظریمي کلاسدا توپلانمیش اوشاقلارا متوجه ائدیب،صحبته باشلادیم: ـ «یوخ بالا، بونون فیکرینده‌یم کي بوندان سونرا«آذربایجان» ماهني‌سیني کیم بیزلر ایچون اوخویاجاق»

آیدین «صمد وورغون» ون آذربایجان شعریني سوت بولبول ازبرایدي. هاچان کلاسدا یورولسایدیق آیدین آیاغا دوروب «آذربایجان»شعریني گؤزه‌ل بیر سس‌ایله ترنّم ائده‌ردي. هامیمیز اونون

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

سسینه‌وورغون اودوق. آممـا یـازیق‌لارکـي اینـــدي آیـــدین یـــوخ‌ایـــدي. تکجـــه اونون‌خاطره‌لري‌ایـدي کـي بیـزیم کؤنلوموزده حیـات تاپمیـشدیر. داهـا کلاسـي‌سـس بوروموشـدور. بیـر آن اولورسـادا اوشـاقلارین قیافـه‌سـیدن غـم ـ غـصه‌نیـشاني پوزولموشـدور. زاواللـي آیـدین اوّلـدن ائلـه باشي بلالـي‌ایـدي. هلـه‌آناسـي‌نـین کفنـي چورومه‌میشدي کي اودا اؤلوم اوراغینا گلیب قیزیـل قـاني‌قـاري ناخیـشلادي. نئچـه آي بونـدان ایـره‌لـي‌ایـدي کـي گئجـه یاریـسي «آیـدین»یـن آناسـي سـانجیلانیر و دوغـان لحظه قان آخما توتـوب حکـیم -خـسته‌خانایا یئتیـره‌ن اولماییـب درد ایچینـده اؤلموشـدو. کنـده داوا ـ دوکتوراولماماغـا سـبب بوجـور اؤلـومـلـردن چـوخ اولار. آیـدین اوچونجـو صنفي‌اوخویوردو. ساري‌شـین، آریـق و گـؤي گـؤز بیـر اوغـلان‌ایـدي. تومـاني همیشه‌توپوغونون اوستونده دوراردي. دونیادا اوزونون گولمـه‌مـه‌دیگینـه‌باخمایـاراق، خـوش گولوش‌لوگو هریاندا مشهورایدي.

«آیدین» یـن اؤلـوم خبـري گلنـده اوّل لحظه اینانمایان کیمـي‌اولـوب، حادثـه‌نـین اوز وئردیگـي یئـره گئتمگـه باشـلادیق. «قـره قوش» لا«زورآوا» یولونون آراسیندا ایدیق‌کـي جماعتین ازدحامیندان حادثه‌نین دوزاولدوغونو دویـدوق. قـار آمانـسیزجا یـاغیردي.گـؤز

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایشله‌دیکجه قارایدي‌کي داغي ـ تپه‌ني، تورپاغي، تارلاني بوروموشدو. قارلارا ایز سالا ـ سالا،«آیدین» ین نه‌ایچون تك باشینا «قره قوش» کندینه گئتدیگي مني بیراوزون فکره آپارمیشدي. آممـا دوغروسو فیکریم ایشله‌میردي. «آیدین»ین باغیرساقلاري ائشیگه تؤکولموشدو. قاني آخیب نئچه متره قدر قاري‌رنگله‌میشدیر. یازیق «آیدین» ین بئله اؤلمه‌سي هامیني ماتمه‌باتیرمیشدي. هامي‌میزین گؤزلري قارلاردا ایزي قالمیش «قورد» لارین‌عیبه‌جر پنجه‌لرینه تیکیلمیشدي. قاري ناخیشلاییب دونان قان، آزجابوندان قاباق زاواللي بالاجا آیدین‌ین حیات شیره‌سي‌ایدي، آمما ایندي...

* * *

گون‌لر، آیلار دولانیردي. مدرسه‌لرین تعطیل اولدوغونا آزقالیردي. داهان اون ـ اون بئش گوندن سونرا، «زورآوا» دان‌گئده‌جك‌ایدیم. آمما هله‌ده «آیدین» ین اؤلومو اوره‌گیمي سیخیردي. لاپ‌چتیني‌ده اوراسي‌ایدي کي «آیدین» ین نه سببه قره قوشا گئتدیگي هله‌ده‌آیدین‌لاشمامیشدیر.

کیمسه بو خصوصدا دانیشمیردي. هله‌ده بو تاپماجانین آچارین‌تاپمامیشدیم. تا اوگون یئتیردي. گئجه‌ایدي. آي گوموش ایشیقیني هر یئره‌ساچارکن سرین بیر یئل اسمکده‌ایدي. بیردن آیاق سسي

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ائشیدیلیب،چنگیز آیاغا قالخدي. «عباد عمي‌دیر گلیر» دئییب اوتوردو. «عباد عمي»نین ایشي مدرسه‌ني سیلیب سوپورمك‌ایدي. همیشه قالین شیشه‌لي‌گؤزلوگو گؤزونده اولاردي. دولت‌دن هئچ بیر گلیري یوخ‌ایدي. تکجه آي‌باشي شاگردلردن بیر نئچه تومن آلیب یئددي باش عائله‌سین‌گئچیندیریردي. چوخ گونلر شامدان سونرا گله‌ردي مدرسه‌یه‌باشلاردیق صحبته. اوگون ده اوبیري گونلر کیمي سؤز ـ سؤزوگتیردي، آرشین بئزي. گئجه‌ني یاري‌لامیشدیق‌کي «عباد عمي»ائولرینه ساري یولا دوشدو. داها «آیدین» ین اؤلوموآیدین‌لاشمیشدیر. اوره‌گیمده درین بیر نفرت دویغوسو اویانمیشدیر.دیشلریم کلیدله‌نیب، یوموروقلاریم دویونلنمیشدیر. داها تاپماجانین‌آچاري تاپیلمیشدي.

عباد عمي او کدرلي حادثه حاققیندا بئله دئییردي:

«جانیم سیزه دئسین کي بیلمیره‌م بیلیرسیز یا یوخ، ناکام«آیدین» ین دده‌سي تریاکي اولوبان ایشي اونا ـ بونا عرضه یازماقدیر. آخي‌اونون قدیم ساوادي وار. کنده «میرزه‌قلي» آدینا معروفدور. بئچارا«میرزه‌قلي» دئمه اوگون خسته‌ایمیش. تریاکي‌دا قورتولموش‌ایدي. قیشین‌سویوغودا بیر یاندان یازیق

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

«میرزه‌قلي» یا ائشیگه چیخماغادا حال‌قویمامیشدیر.

آیدین کي مدرسه‌دن یئتیریر «میرزه‌قلي» اونو قره قوشدان‌گئدیب تریاك آلماغا مجبورائدیر. آخي قره قوش کندینده اونون بیرکوره‌که‌ني وارکي میرزه‌قلي‌ني تریاك‌سیز قویماز قالا. بیرآز گؤتور قوي دان‌سونرا بئچارا آیدین قره قوش کندینه گئتمگه راضي‌لاشیر.

آمما دئمه‌گینه‌کي قیشین سویوغو آج قوردلاري یولا ساري‌چکیب‌دیر و «آیدین» ین اجلي یاخیندیر. نئجه‌کي‌ده گؤردوك او ایش‌کي‌گرك اولمایایدي اولدو. آللاهین مصلحتینه قربان اولوم، اونوندا آلنینین‌یازیسي بئله یازیلمیش‌ایدي...

1360

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آیاقلانان قارلار

ائشیدرکن گؤزلریم دولدو و بیر آن اولورسادا کئچه‌جك‌گونلرین فکرینه دالدیم. و قیزمار خوزستان چؤلونده، سانکي آمانسیز بیرسویوق بوتون وارلیقیمي اوشوندوردو. دایانمادیم تله‌سدیم. قاچدیم وچاتدم. ولي گؤرمه‌دیم. آمما گؤردوم او کئچن گونلري‌کي دومانلار ایچره‌ایتمیش آغ اؤرپکلي تورپاقلارکیمي، تکجه آنجاق ایشیلداییب آیاقلانان‌قارلارین اهمالجا سسي کیمي پیچیلدایيرلار. کئچمیشي یادا سالیب«اصلاني» خاطیرلادیرلار. او «اصلان» کي بیرلیکده گونلرله کلاسداهاولاییردیق اوشوموش بارماقلاریمیزي باشقا شاگردلرله و کلاسین‌سویوق فضاسیني قیزدیریردیق اوره‌ك‌لریمیزین ایستي‌سي ایله وگولوردوك اوشاقلارین قیروولي ساچلاینا و دئییردیگ: «باخ اورا!قوجالیبدي!» من معلملري‌ایدیم.

تر آمان وئرمیردي. چؤلون هاواسي یاندیریجي‌ایدي. بمبالار گوللّه‌لر هله گورولدوردولار. آممـا هله من یئنه‌ده قاچمالي‌ایدیم. قاچدیم وچاتدیم. گؤردوم بالاجا آریق سیماسیني، نئجه‌کي اون‌ایل

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

بونـــدان اوّلوارایـــدي. تکجـــه ســـربازلیق پالتارلاري، یئکه گؤستریردي آزجا اونو.

گـؤزلر سـؤنوك، دوداقـلار سـولموش، آممـا هـر ایکیـسي سـؤزلو!وندنـسه منـي گؤرجك دال بادال اوجـا ـ اوجـا «سـو» دئـدي. سـانکي اوردا«سو» یون نه اولدوغوني تکجـه من بیلیردیم ندي. و من دالدیم کئچن‌گونلرین فکرینـــه کـــي چـــالیردیم ألینـــدن آغـــاجي و دئییردیم «سو» دئمه «آب»دئـه کلاسـدا و او تیتـره‌رکـن دئییـردي: ــ «اونـودورام باغیـشلا! داي دئمه‌رم«سو» دئیه‌رم «آب». بو دفعـه او کلاســـدا یـــوخ بلکـــه خوزســـتان‌دا یئنـــه آب‌دئمـــه‌گـــي اونوتموشـــدور. گـــؤزلریم یاشارمیـــشدي و اونـــون قـــان وئـــره‌ن یاراباغریني، قوینوما آلارکـن ئوپـوپ أللرینـي باغیشلا دئدیم. و اوتانجاقدان‌أري‌ییب «سـو» اولماق ایسته‌دیم.

آرتیـــق ماجـــال اولمـــادي. محاربـــه شدّتلي‌ایـدي. اصـلاني آپـاردیلار.خـسته‌خانـا اوزاق‌ایدي. من‌ده گئتمـه‌لـي‌ایـدیم. جبهـه‌لـر مني گؤزله‌ییردیلر.

1364

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

اؤلدو وار دؤندو يوخ

قـــورد دومـــانليق آختـــاران كيمـــي اوگـــونده ميـــدانشـــاهچيلاريـــنايـــدي. شـــاهچيلار خـــوي ـ تبريـــز يولونـــو باغلاميـــشديلار.يولـــدان كـــئچن ماشـــينلاري ساخلاتديريب باشـــلاييردیلار ســـورغو ســـؤالا: ـ«شـــاهچيســـان يـــا خمينـــيچـــي؟!» صـــونرا ماشـــينين بـــور ـ بوجاغينـــدان توتـــدوآدامين تومـــانيناجـــان بـــاش چكيرديلـــر. كيمـــسه‌ده گـــولدن آغيـــر سؤزدئـــسه‌ايـــدي ايـــشي يـــاشايـــدي. گليـــب اؤزونـــو تاپانـــا قـــدر بـــاش گؤزوآزيلميـــــــــشدي. لاپ پيـــــــــسي‌ده اوراســـــيايـــدي كـــي شـــاه عكـــسي‌ده او كـــس‌ده‌اولمايايـــدي. داهـــا اونـــون كـــي قالميـــشدي آللاهـــا. ماشـــيني كـــي اودا

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

چكيليردي‌هئچ اؤزوده بير دست ياغلي كتك يئييـــب بـــئش ـ آلتـــي آغـــاج دا پياداگئتمـه‌لـي‌ايـدي. عـرض اولـسون عزيـز دوست‌لاريمين قوللوغونا كي بو هـاي ـكويده بيـزيمده فيليميـز هندوسـتان يادينـا دوشـدو. أللـي ـ آتمـيش نفرييغيـشيب دوشـدوك يـولا گئـدك شـهرده شـاه عليهينـه تظاهراتـا. آز گئتـديك‌چـوخ گئتـديك بيرآزجـا يـول گئتـديك. دئمـــه‌گينـــه بيـــز بـــورادا گئتمـــك‌ده اولاق،شـــاهچي‌لاردا او طرفـــده يورقـــان علـــي‌نـــي قانـــا بلـــشديرمك‌ده. يورقـــان علي‌نين‌اوّل‌دن‌ده ائله بو شاهچي‌لار لا سويو بيـر آرخـا گئتمزايـدي. قنـد كرخاناسـيناهله چاتيب چاتماميشديق كي بيردن بيره يورقـان علـي‌يـه تـوش گلـديك.أزيلمـه‌مـيش يئـري قولاغينين ديبي‌ايدي. حال قضيه‌دن خبريميـز اولوب قان‌گؤزوموزون قاباغين توتدو. گئـري‌يـه دؤنمـه‌ييـب باشـلاديق اوجـا سـسله‌شـعار وئريب ايره‌لي گئتمه‌گه. بابالار دئيـه‌ن كيمـي يولچو يولدا گرك.شاهچي‌لاري گؤرمك همـين سسي‌ميز لاپ گئتدي گؤيه:

بيـز بـو شـاهي نـاللاريق‌ائشـشك كيمـي چوللاريق

بيز دئيه‌نه باخماساجهنمه يوللاريق

ائلـه بـو آندايـدي كـي شـاهچي‌لار يومولدولار. قازما ـ بئل ألده‌دوشدولر جانيميزا. آمما بيزده ألي بوش دئييل‌ديك. ألـده دَيـه‌نـك

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

قازمابئل‌لره جاواب وئرمگه باشلادیق. وورکي یورولاسان. یول گلیب باشماق‌ییرتمیشدیق. اؤلدي وارایدي دؤندي یوخ. شاهچي‌لارا بیر اود قویدوق‌کي‌گل گؤره‌سن. آمما آللاهدان گیزلین دئیل سیزدن نه گیزلین، داها من‌بیلمه‌دیم نه‌لر کئچدي. او زامان گؤزومو آچدیم‌کي گؤردوم اؤلومحالینداياام. ائو آدامیندان توتدو بوتون قوهوم ـ قونشو دوزولموشدولردؤوره‌مه. داها الگیم ألەنیب غربیلیم گؤیده فیرلانیردي. «آللاه‌اوچونجودن ساخلاسین» دئیه اوزومو توتدوم جماعته. هامي بو سؤزدن‌گولومسه‌ییب باشلادیلارکي: ــ «موشتولوغوموزو وئرکي شاه قاچدي!داها اوچونجوندن خبر یوخدور...»

بو خبري ائشیدن کیمي ائله بیلدیم دونیاني منه وئردیلر.ایسته‌دیم یئریمدن قالخیب آتیلام دوشه‌مرکي: ــ «آغیر گل مچیدقاباغي‌دي» دئییب سینمیش قول ـ قیچي‌مین دؤزولمز عذابي اوره‌گیمي‌گؤینه‌تدي. او گئجه مگر دانیشماقدان دویوردوق؟! سؤز ـ سؤزو گتیریردي‌آرشین بئزي. آمریکالي‌لاردان دانیشیردیق. او گونلردن‌کي آمریکالي‌لاربوردا ووروردي قیلینجي حلب‌ده اوینوردي اوجي. آخي بیر سري ده‌آمریکالي‌لار مني بو گونه سالمیشدیلار. ائو آدامي دئیه‌ن کیمي

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

اوّلدن دەائله منیم أجلیم جَهره أریییردي. سالیم باش گؤرا آپاران دئییلدیم.

ایندي سیزه دئییم آمریکالیلاردان کي کندیمیزین بیرآغاجلیقیندا نم ـ نَقَدر اونلار ایچون دام داش تیکمیشدیلر. ائله دامداشلارکي خان ساراياريدا او دام داشلارین یانیندا هئچزادایدي. منبختي یاتمیشین زمیسيده دوز دوشموشدي او دام داشلارین یانینا.گونون چوخ حصەسیني زمیده کئچیرتدیگیمه گؤره آمریکالیلار یانینداآل ایتدن مشهورایدیم. باشینیزي نه آغریدیم. گونلرین بیر گوني‌اوتورموشدوم ائودەکي تاققاتاق کوچه قاپیسي سسلەندي. قاپیني آچیب‌اؤزومو تاپانا قدر دؤرد دؤرەني ژاندارمالار بورودو ـ داها قاچاق یولومریوخایدي. هر یاراقیم دوزەلمیشدي قالمیشدي ساققال داراغیم.

«ننەن یاخشي دەدەن یاخشي بیر دئه گؤروم نەاولوب» دئدیکجەژاندارمالار بو قولاقدان آلیب او قولاقدان اؤتوروردولر. دوشموشدولرائوین جانینا. تندیردن توتدو طؤلەیه قدر آختاردیلار. گوجلري گوجومدنچوخ زرلري زریمدن چوخ. بیلەلرینه چکیل اویانا دا دئمك اولماییردي.هاچان دا آغزیمي آچیب ایستیردیم دانیشام سسیم بوغازیمدا قالیبدئییردیلر: ـ «سنه بیر آش پیشیرەك کي اوزونده بیر قَریش یاغي

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

اولسون.ايت ندي بؤرك ندي؟! سـن نـه سـن خرابكارليق ندي؟!...»

ائـودن بيـر زاد تاپانماييـب قـوللاريمي دالـــدان چاتيـــب ســـالديلارقاباغا. كنـــدين پاســـگاهيندا نـــه يئييـــبســـن تورشـــلو آش. توفنـگ قونـداغي‌ايـدي‌كـي بـاش گؤزومـه يـــاغيردي. گـــؤزلري قيـــزارميش ايكـــي آمريكالي‌دا يومروق ـتپيك‌ايدي كي هارامـدان توتـدو گوپـسه‌ييرديلـر. وورا ـ وورا داهـي سورغوسؤال‌ايدي:

ـ «دئه‌گؤره‌ك كيملـري تـاني‌ييرسـان؟ ... اسـلحه‌نـي كيمـه‌سـاتيب‌سـان؟! هـاردا گيزله‌ديب‌سن؟ ... آلچاق ... خـائن ـ خرابكـار ... ضدشاه...»

مـن ده ـ «والله بـالله بايـاق زمـي‌ده ايـــــشليرديم... دام داش‌لاراســـــاري گئتمـه‌مـي‌شـم... آمريكـالي‌لاردان بيـرزاد اوغورلامامي‌شام...»دئمـك‌دن آز قـالا ديليمـين اوجونـدا تـوك بيتيـردي. آمريكـالي‌لاريـن‌دا كين‌لي‌گؤزلري ائله منـه زيللـه‌نميـشدي‌كـي سانكي دوه نالبنـده بـاخير. آلـلاه آداماوئرنـده باجادان سالان‌كيمـي، بيـردن ـ بيـره ترسـه ـ تلـه‌سـيك «قـاطير عـسگر»ايچـري گيـردي. قـاطير عـسگرين جيـك بؤككونـه بلدايـديم. آمريكـالي‌لارگلمـه‌ميـشدن قابـاق بيـر حـصيرايدي بيـر ممّـد نـصير.آدي ايـت دفترينـده‌ده‌يـوخ‌ايـدي. آممـا اينـدي بيـر دم ـ

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دستگاه صاحابي اولموشدوکي آديني‌ائشيد اؤزونو گؤرمه. اوزون سؤزون قيساسي بوکي قاطير عسگر: ـ«اسلحه تاپيلدي! «مادام» ين کيفينده‌ايدي...» دئمك ايله مني بوراخماق‌بير آن چکمه‌دي. او گوندن بري خسته‌خانالار ياتاغيم اولدو. توخداماغيم‌اوقدر چکدي‌کي هله ايندي‌ده عزرائيل صحبتي دوشنده آمريکالي‌لاريادينا دوشوره‌م. آمما عوضين بدل آدينلي اوغلو وار. انقلاب چاغلاري«يورقان علي» له بيرليکده آمريکالي‌لارين باشينا بير توي توتدوق‌کي‌مسلمان ائشيديب کافر گؤرمه‌سين. دام ـ داش‌لاريندا بير شوشه قالمادي‌کي سينيق ـ سينيق اولماسين. آمريکالي‌لار کاسا ـ کوسالارين ييغيشديريب‌قاچاندا، بيز جماعتدن ائله توك ساليرديلاركي گل گؤره‌سن.

* * *

قره گونون عؤمرو آز اولار. انقلاب کي ظفر چالدي منيمده‌کئفيم دورولدو. يئرده ـ گؤيده دورماييردیم. داها بير اجنبي يوخ‌ايدي کي‌اؤز يوردوموزدا اؤزوموزه زور دئسين... دونن‌کي بيزيم آروادين خبري‌اولموشدو «محمدرضا شاه» ين اوغلو «رضا پهلوي» ييرمي‌بير آذر مناسبتي‌له‌سؤيله‌ييب: «بو دفعه ييرمي‌بير آذري «نجات آذربايجان»

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دان «نجـات ايرانـا»چئـويره‌جـه‌ييـك» بيـر آن گولمك‌دن دورموردي. گوله ـ گوله دئييردي:
ـ «بيرين كنده يـول وئرميرديلـر، كدخـدانين سـوراغين توتوردو!»

1359

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

یوخا قلم ایشله‌مز

وبالي دئیه‌ن‌لرین بوینونا، شاه زماني دولت ألیندن کند اهلي بیریوللوق زارا گلمیشدي. یالان سؤزدن فایدا یوخدور. دولت کتدي‌لري داراقیسنامیشدي ارکك سیزده دوغون دیشي سیزده. یوخا قلم ایشله‌مز.گؤزل‌آباد کندینده یئددي قونشو بیر قازانا محتاج‌ایدي، هاردا قالسین هله‌دولته احسان ـ خیرات وئرسین‌لر. کند اهلي: ـ «گوروموز وار کفني‌میزده‌اولسون؟!» دئییردي دولت‌ده: «چوبانین گؤیولو اولسا قره سودان قایماق‌توتار» سؤیله‌ییردي. ایش لاپ پیس یئره چکمیشدي. ولوله ـ زلزله‌دن‌کپچمیش‌ایدي. گونلرین بیر گونو کتدیلر ایپین اوجونو تاپدیلار. ائل گوجوسئل گوجو. کتدیلر توپلاشدیلار. بؤرك‌لرین قاباغا قویوب اوتوردولاردوشونمه‌گه. بونلار بوردا دوشونمکده اولسونلار من سیزه خبرگتیرمك‌ده. ائله بو آندا گون نم ـ هاردان چیخیرکي دولت آداملاري دایئتیریرلر. کند اهلي‌نین ایگي گؤزو وارایدي بیرینده بورج ائله‌دي. بو قره اوقره‌لره بنزه‌مزایدي. هامیسي شرطي شوخومدا کسمك

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایستیردیلر، کندین‌میدانیندا بیر سس دوشموشدو گل گؤره‌سن. سؤز واختینا چکر. ائله بوواختلارایدي کي کتدي‌لر آز قالدي بوینوز چیخاردالار. نئچه نفرتوفنگلي، زیرناچي بایرامین قول ـ قیچیندان یاپیشیب باسدیلار ماشینا.کتدي‌لر گلیب اؤزلرینی تاپانا ایش ـ ایشدن کئچمیش‌دي. زیرناچي بایرامي‌آپارمیشدیلار. زیرناچي بایرام طوي‌لاردا چالیب اوخویاندا، شاها تعریف‌دئمه‌میشدي. کند اهلي‌نین ایکي ألي اولدو بیر باشي. نئیله‌سینلرنئیله‌مه‌سینلر دوشدولر یولا. آز گئتدي‌لر چوخ گئتدي‌لر بیر قدر یول‌گئتدیلر. گئدیب ضامن اولوب زیرناچي بایرامي حبس‌دن قورتاردیلار.هاننان ـ گئژدن کنده قاییتماق ایستیردیلرکي بیردن بیره، «یورقان علي»دئدي: ـ «همي تجارت همي زیارت، بوراجان گلمیشیك گلین گئده‌ك بیرمدرسه‌نین‌ده تکلیفیني سوروشاق. دئیه‌سن آغلامایانا ممه یوخدو...»آخشاما یاخین‌ایدي کي کند اهلي کور پئشمان قاییتدیلار. آمما کورتوتدوغونو بوراخمایان کیمي گؤزه‌ل آبادلي‌لاردا اوزدن گئده‌ن دئییل‌دیلر.گون ایله باتیب گون ایله چیخیردیلار. دولت اونلاري قاپیدان قوووردي‌اونلار باجادان گیریردیلر. آمما آدام گرك انصافیني آیاق آلتینا قویمایا.کتدي‌لرین اوزو آیاق داشي اولسایدي دولتین اوزو دوه

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دیزیایدي. دردچوخدي ائشیدن یوخ. کتدیلرین ایشي سویوق دمیر تاپداماغاچکمیشدي. دولتده شیطان آتیندان أنمیردي. کتدیلر دئدیکجه دولتده‌دئییردي:

ـ «یاي وار قیش وار، چوخ ایش وار»

دولت دئیه‌نده اولدو، نه گؤزل‌آباد کندینده مکتب تیکیلدي‌نه‌ده کندین اوچولموش ویرانا مدرسه‌سي دوزه‌لدي. دولت مدرسه‌تیکدیرمگه اوچ‌مین متر تورپاق کتدیلردن ایسته‌ییردي. سو اولمایان‌یئرده تیمم واجب اولان کیمي، کندین مسجدیندن مدرسه عوضینه‌استفاده ائتمگه باشلادیلار. آیري بیر یول دا یوخ‌ایدي. آمما بودا چوخ‌چکمه‌دي. شرع بو ایشه یول وئرمیردي. بئله‌لیکله مدرسه بیر یوللوق‌تعطیل اولدي. شاگردلرده هره‌سي بیر یانا داغیلدیلار. بیري گئتدي ناخیرا،بیري گئتدي داوارا، بیري گئتدي...

آیري اوتوراق دوز دانیشاق، هاننان گئژدن دولتده رحمه‌گلدي. گؤزه‌ل‌آباد دا مدرسه تیکدیرمگه سؤز وئردي. «معارف» رئیسي‌مدرسه تیکدیرمك موشتولوقونو گؤزه‌ل‌آبادلي‌لارا وئره‌نده، کتدیلرین‌هامیسیني گولمك باسمیشدي، اؤز ـ اؤزلرینه دئییردیلر: ـ «ائششگیم‌اؤلمه یونجا بیتینجه، یونجا سارالما توربا تیکینجه»

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آمما شیطان قولاغینا داش ـ تورپاق، یونجا سارالیب ائششك‌اؤلمه‌میشدن قاباق دولـــــــــت مکتـــــــــب آچـــــــــدي. گـؤزه‌ل‌آبادلي‌لارسـؤینجك‌لرینـدن دوه‌کیمـي اویناماغـــــا باشـــــلادیلار. زیرنـــــاچي بـایرامداقورخمـادان ائلـه زیرنـا چالـدي کـي دؤردونجو گؤیـون ملـك‌لـري قـولاق‌لارین‌توتـا ـ توتا آلتینجي گؤیه اوچوب زیرنـا قورتولانـا قـدر اورادا اجاره‌نشین‌اولدولار. قدیمدن دئمیـشلر: ـ «دوه اویناپانـدا قـار یاغـار» ائلـه‌ده اولـدي. زیرنـــاقورتولا قورتولـــدا خبـــر گلـــدي‌کـــي مدرســه‌نـین معلّمـي گلیـر. ممـه یئیـه‌نـدن پپـه‌یئیـه‌نـه قـدر باشـماقلارین قولتوقلارینـا ووروب باشـــــلادیلار کنـــــد بویوقاچماغـــــا. کتدي‌لـرین بعـضي‌سـي ائلـه قـاچیردي کـي ائله بیل طلبه آلیندن‌کئفلي قورتولوب. هاننان ـ گئـژدن آغامعلمـه چاتـدیلار. سـلام وئریـب جواب‌آلان خوفوندان قورودو. گؤزه‌ل آبـادلي‌لار یـــاغیش‌دان قورتولـــوب دامجـــي یـــاراس گلمیشدیلر. هـره بـاخیردي او بیـري سـینین اوزونه. «یورقان علي» یـه‌پیچـاق ویرسـایدین قـــاني چیخمـــازدي. زیرنـــاچي بـــایرامین زیرناسـي آغزینداقوروموشـدو. گؤزه‌ل‌آبادلي‌لار دوشـاب آلمیشدیلار مربا چیخمیـشدي.کتـده کیمسه معلمـین دیلینـي قـانمیردي. هـامي معلـمایلـه لال اویـوني کیمـي‌دانیـشیردیلار.

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایتگین اولدوز

آخي اونلاريـن هـئچ بيـري فارسـجا دانيشماقي‌باشارميرديلار...

* * *

آي‌لارايدي گؤزه‌ل‌آبادلي‌لار ايش ـ پئشه‌لرين بوراخيب معارف‌اداره‌سينه يول دؤيوردولر. زيرناچي بايرام معارف اداره‌سينه گيريردي‌يورقان علي چيخيردي. يورقان علي گيريردي زيرناچي بايرام چيخيردي.تا كي معارف رئيسي سؤز وئردي فارس معلميني دگيش‌سين. معلمي‌دگيشه‌نه‌جك معارف رئيسي اؤزو اوننان تئز عوض اولور. هر نئچه گوندن‌بير، يئني بير رئيس تشريف گيتريـر او بيـري رئـيس تـشريف آپـاريـر. آمماگؤزه‌ل‌آبادلي‌لاردا اوزدن گئتميرلر. اوقدر معارف اداره‌سينه يول‌دؤيورلركي بوتون «معارف» اهلي اونلاري تانير. حتّي ائشيتديگيمه گؤره‌آخيرلاردا، زيرناچي بايرام زيرناني بوشلاييير و يورقان علي ايله بيرليكده‌اكابر كلاسينا گئتمگه باشلاييير. آخي اودا ياواش ـ ياواش ائل دردينى‌بوراخيب شاه دولتينده، رئيس اولماق فيكرينه دوشموشدور.

1361

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

طاماح ديشي

گـون اوگـون دئييـل آممـا آلـلاه همـان آللاه‌دير. آخـشام چـاغي‌ايـدي.سـس ـ كـوي قهـوه‌خانـاني بوروموشـدو. بيـري كـسيردي بيـــري بيچيـــردي. داهادوغروســـو تـــازا آنلاميـشديق‌كـي بـو اوچ آيـدا قيلـديغيميز نامـــازلارين هـــئچ‌بيـــري قبـــول اولماييـــب. «مشهدي احمد» ين سسي كَره‌نِـي‌كيمـي بؤرولـدوردو.يئـر ـ گؤيـه يامـان دئمـك‌دن يورولمـــوردي. جمـــاعتين هـــامي‌ســـين تقـــصيركاربيليب گنـــاه‌لاريـــن هاميـــسين‌دا ييخيـــردي بيـــزيم بوينومـــوزا. دوزونـــه باخسايديق‌اوندادا گناه يوخ‌ايـدي. «مـشهدي احمـــــد»يـــــن اوّل‌دن‌ده ائلـــــه بـــــو ايـشه‌راضـي‌چيليقـي يـوخ‌ايـدي. دوزو هـئچ بيزلرده گنـاه صـاحابي دئييـل‌ديـك.ايـش‌ايـدي اولموشـدور. بيـز هـاردان بيليرديـك‌كـي ايـش بـورا يئتيـره‌جـك‌ديـر.آممـا «مـشهدي احمـد» دئيـــه‌ن كيمـــي بيـــز اوّلـــدن‌ده ائلـــه گـــرك طامـاح‌ديـشي‌ميـزي چكيـب آتـارديق. «حـاج حسين‌آغا» كي ايچري گيـردي هـاي ـكويدن آزالدي. بو ايشه اگر بير چاره‌قيلان اولسايدي اودا ائلـه «حـاج‌حـسين‌آغـا» ايـدي. «حـاج حـسين‌آغـا» نـين رحمتلـي آتاسـي‌دا ائلـه

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آغزیکسرلي ایتي بیر آدامایدي. «حاج حسین‌آغا» توتون کاغاذ چیخاردیب بیرجیغالا یاندیرارکن اوزونو خلقه توتوب دئدي: ــ «دوزدورکي ایش‌دي‌اولوب کئچیب. آممما بیزده ائله‌یه بیلمه‌ریق کي آللاه تعالانین شرعیندن اوزدؤنده‌رك. «مشهدي احمدآغا» نین بویوردوغوکیمي منیمده نظریمه بئله‌گلیرکي گلین بیر پول ییغاق و او خارابانین پولون «قُلي خانا» وئرمك‌ایله‌داها بوندان چوخ معصیته باتمایاق و جاناسینه‌ر اوردان استفاده‌ائلي‌یاق...»

آزجا صونرا ائلده بو ایشه راضي‌چیلیق ائدیب قرار اولدوصاباحدان ائو حسابي پول ییغیب «قلي خانا» وئرمك‌ایله حلال‌لیق آلاق.

ایکي ـ اوچ گونه پوللار ییغیلدي. گون اوگون اولدي‌کي بئش ـآلتي نفر ییغیشیب یولا دوشدولر. آللاه ـ آللاه ائدیردیك‌کي بلکه تئزلیکله«قلي خان» دان حلال‌لیق آلیب بو نئچه آي‌دا قیلدیغیمیز نامازلارین هئچ‌بیري هئچه گئتمه‌سین. هي اوره‌گیمیزده دئییردیك‌کي: «ایندي بلکه گلدي‌حلال‌لیق وئرمه‌دي، اوندا نئیله‌مه‌لي‌ییق؟!» بو نگران‌چیلیق‌لار بیر یاندان،تازا بوي ـ باشا چاتمیش بئیني پوف جاوانلارین حرصي‌ده بیر یاندان.جاوانلار غضبله دئیردیلر: ــ عاقلیزا دعا یازسینلار سیزین او! دیلسیزآیاقسیز

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

پوللاري آپاریب گؤر کیمین جیبینه تؤکورلر...» البته اونلاردا گناه‌یوخ‌ایدي. اربابدان هئچ بیزیمده خوشوموز گلمیردي. هله سگگیز دوققوز آي بوندان قاباق‌ایدي کي اربابین آدملاري تورپاق اوسته ویریب‌منیم باشیمي چاپمیشدیلار. آمما نئیلیه‌مك. الحمدالله‌کي بو قدر کندلرین‌ایچینده بیزیم کندایدي‌کي شانس گتیریب ائله‌یه بیلمیشدي یئرلري‌بؤلوب اربابلاردان آلسین. منیم‌کي ازلدن بیر قاریش یئریم یوخ‌ایدي و او بونون یئرین اکمگدن آزقالا جانیم چیخیردي، ایندي گئنه بیر قاریش‌تورپاق صاحابي اولموشام‌کي اؤزوم اؤز آغام اولام. آمما بو ایش او ایش‌لره‌بنزه‌مز. دونیا ائله بو دونیا دئییل‌کي! آللاهي‌دا آدام گرك ئوز باشي‌اوستونده گؤره... گون آز قالیردي باتاکي حاج حسین‌آقا گیل یئتیردیلر.قولاغیمیز سس‌ده‌ایدي کي گؤره‌ك نه اولوب. «حاج حسین‌آقا» ماشین‌دان‌کي أندي اوّل ایش‌کي گؤردي ألیني داز باشیناکي قارا ـ بیر ایپ بؤرك‌آلتیندا گیزلن‌میشدي چکیب غرور حسي‌ایله ظفر چالماقلارین و حلال‌لیق‌آلماقلارین آیدین‌لاتدي.

هامي‌میز شنلیك ائدیب سئوینجك حاماما ساري یوللاندیق.داها آللاهیمیز وئرمیشدي. بو گوند بري غسل لار و

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایتگین اولدوز

نامازلاریمیزین‌هامیسي قبولایدي. آخي حامامین یئرین انقلاب‌دان صونرا کندین اربابي«قلي خان» دان مصادره ائتمیشدیق‌کي ایندي او یئرین پولونو وئریب«طاماح دیشي» میزي چکمیشدیك.

1359

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

اوروج آغا

اوروج آغـــانين ذات و ســـودينه بلـــد اولماســايديم، آلـلاه شـاهددي‌هـئچ هئچينـه يئريمدن اوينايـيـب، آغزيمـي آچيـب دانيـشان دئييلديم.راستاحسيني بو كي ساح باشـيما ســـاققيز ســـالمالي اولـــسامدا، شـــيطان آتينـــدان‌زور ايلـــه‌ده يئنـــه‌ن دئيـــيلم. كهنـــه قبيرلـــري ســـؤكمك گـــرك. بونـــا گـــؤره‌ده اوروج‌آغـادان دانيـشماق گـرك. البتـه حقـي نـــــاحق ائلـــــي‌يـــــن‌ده ناكيـــــشي‌دي. نـه‌تهراولورسـادا، آراميـزدا بيـر دوز ـ چـؤره‌ك حقي‌ده وار. ييرمي ايل دوستلوق‌ائتميشيك. آمما ديليم ـ ديليم اولسون بو ديليم كي يئنه راحات دورماييرا!نه دوستا حرمت ساخلاييرنه يـــادا. اوتانمـــاز ـ اوتانمـــاز منـــيم بـــو آغ آبباغ‌اوزوموده اوروج آغانين يانينـدا قـارا ائـدير. نئيله‌مك دا منيم قارداشيم،«مـشدي عبـاد» كيمي منيم بو ديليمده نوعي عادت‌كرده‌دي. ايندي شايددئيه‌سينيزكي : «بابا بيـزي جانـا يئتيـردين دئـه گـؤره‌ك نـه اولـوب آخـي؟!» آزجادؤزسه‌نيز دئييم دا باش اوسته. بـو اوروج آغـانين جيـك بؤككونـه سـيز منـدن‌ياخـشي بلدســـي‌نيـــز. آخـــي بـــو اوروج آغـــالاردان يوردوموزون هر بير يئرينده‌تاپماق اولار. تكجـه

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آزجا دقت ایسته‌ییر. او اوروج آغاداکي من دئییره‌م نه‌دینینـدن کـئچن‌دیـر نـه دیناریـنـدان. یالان سؤزدن فایدا یوخدور، دئییب‌لرساققالي اولمایانین سؤزو کئچمـه‌ز. آممـا آنـد اولـسون یورقان علي‌نین تازااوغورلانمیش یورقانیناکي بو سـؤزلریمده بیرجـه یـالان یوخـدور. بـئش ـ اون‌ایل بوندان قاباغا قاییـدیرام. او زامـان کـي پولسوزلوقدان اوروج آغانین جیـب‌لریـده اوروج توتموشـدولار. یئددي‌دگیرماندا بیر پـونزا اونـي یـــوخ‌ایـــدي. آممـــا باشـــي ایلقـــارا قربـــان اولان‌لاردان‌ایـدي. بـوش أل‌ایلـه ائلـه کتـابلار چـــــاپ ائتـــــدیریب یایـــــاردي‌کـــــي گـؤزون کتابـا ساتاشـان کیمـي، قورخـودان توك‌لـرین بیـز ـ بیـز دورماسـایدي دایقـین‌کـي «ساواك» أليندن دؤرد آغـاج قاچمـالي‌ایـدین. آممـــــــــــا صـــــــــــونرالار بیلمیره‌م استخاره نه‌جور گلدي‌کي اوروج آغـا بیـردن ـ بیـره پـاك دگیـشیلدي.دوزو بـوکي، پهلوي رژیمي‌نـین چؤنمـه‌گینـدن بیـر ـ ایکـي ایل‌کئچمه‌میـشدي‌کـي اوروج آغـادا چؤنـدي. اولـــدي بیـــر باشـــقا آدام. آممـــاکپچمیش عـــادت‌لـــرین بوســـبوتون اونوتمـــادان، یئنـــه دوشموشـــدو کتـــاب‌خطّینـــه. نـــه یورولمـــاق بیلیـردي نـه دایانمـاق. اوروج آغـا اولموشـدو درجه بیر ناشر. اوروج آغاخلقه خدمت ائتمـك یولونـو تـازا تاپمیـشدي. یئمـیش سـیزلیکدن ایگده‌یـه‌قاقـا دئیـه‌ن اوروج آغـا، بیـر وار دولـت

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

باش باغلامیشدي گل گؤره‌سن.دئدي‌گینه گؤره، اوروج آغا بیر زامان آییلیب أل آتسین جیبینه گؤرسون‌کي‌جیب‌لري‌ده اؤزو تك اوروج‌دي. پول ایچون‌ده هر قاپیني دؤیسون چراغ‌یانماسین. بیر ألي اولسون بیر باشي. نهایتده بورج‌دان ـ خرج‌دن بیرآز پول‌جورله‌ییب «جنایي ـ پلیسي» بیر کتابین نشرینه أللّه‌شیسن. کتابین چاپ‌اولوب بازاردا یاییلماقي همان ساتیشي‌دا همان. قازانجي‌دا داها آرتیق. ائله‌بو آندان اوروج آغا، یولونو تاپیر. باشلاییر عشقي ـ پلیسي رمان‌لار چاپ‌ائتدیریب یایماقا. پول‌دا سئل‌کیمي گلیر.

بلي منیم عزیزلریم، اوروج آغا داها اوّل‌کي اوروج آغا دئییل.آمما سؤز ـ سؤزه گلنده، اوروج آغا یئنه اؤزونو خلقین بؤیوك و صادق‌قوللوقچوسو سانیر.

اوروج آغا: « کتابلاریمین ساتیشي، منیم ایشیمین نه‌قدر«خلقي» اولدوغونو گؤستریر» دئییر.

1361

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

باشی بلالی دیلی میز

آرمود کالدي یئمك اولمور، هر سؤزو آچیب دئمك اولمور.آممـا جهنم، من دئیه‌جگم، باغیراجاغام تا دنیا آگاه اولسون‌کي او اؤزاجلي‌له اؤلمه‌دي. بلکه اونو ملت دردي قوجالتدي، سارسیتدي یاري‌جان‌ائتدي و نهایتده ایسه، تورپاق یاخشي آدامـلاري اؤز طرفینه چکن‌کیمي،اونو اؤز کامینا چکدي. اؤزوده نامردجه‌سینه. بئچارا یامان کیشي‌ایدي.خیرخواه انسان‌ایدي. اونون ناغافل اؤلومونـدن چوخلاري کدرلن‌سه‌ده‌چوخلاري سئویندي. سئوینن‌لر ایسه، بدبخت‌چي‌لیك‌دن اوآداملارایدیلارکي اونلارین دردلرین چکمکدن بئچارانین بیر آن ألي‌اولموردي.

یازیچي‌ایدي، شاعرایدي، عالمرایدي. «ناطق» ایدي. من نه‌بیلیم بئله بیرزادایدي. یاشي یئتمیش‌دن آشسایدي‌دا، گون اولمازدي قلم ـکاغاذي اونون ألینده گؤرمه‌یه‌سن. او اؤله‌ن گونو، جگریم آز قالیردي کباب‌اولا. صون نفس‌لرین چکه ـ چکه، آدامـا ائله گلیردي‌کي بو نفس

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دئییلچکیر بلکه سن، من و او ـ بونون غمي‌دیرکي چکیر.

دوغرودان دا بئله‌ایدي. او ملت یولوندا، خصوصاً بیز تورك‌لریولوندا، استغفرالله سیز تورك‌لر یولوندا جاندان مالدان کئچمیش‌دي.بئچارانین ائتدیگي وصیت‌لر باره‌سینده، وقف ائتدیگي مال ـ دولت‌لرحاققیندا نه‌قدر چوخ دئسه‌م یئنه آز دئمیشم. سیز اونون محبتینه باخین،بیزلرین‌ده ناشوکورلوغونه، تفاوت یئردن ـ گؤیه‌دي. آجیغینیزا گلمه‌سه بیزآذربایجانلي‌لار دوز یئییب دوزدان سینديرانیق. نئجه دئیه‌رلر بیز هله اونون‌قدریني صونرالار بیله‌جه‌ییك.

او گون یازیق کیشي‌نین ایستگیندن ـ محبتیندن بیري ایله‌دانیشارکن اوتانماز ـ اوتانماز دؤنوب دئییرکي: ـ «هئچ بیلیرسن او بیزي نه‌جور ایستیردي؟!» دئمیشم: «یوخ! نئجه بیه!» باشلاییرکي: «او بیزي چوخ‌ایستیردي بیر گؤزوده یوخ ایستیردي.»

قالمیشام کاف‌کي نئجه یاني او بیزي چوخ ایستیردي بیرگؤزوده یوخ ایستیردي. بیه ایسته‌مگینده قاش ـ گؤزو اولار. بیه من اونوتانیمیردیم! بیر عؤمور قونشولوق ائدیب دئییب گولوب دانیشمیشدیق!

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

من اؤلوم وصیتینه بیر آدام اوزلو قولاغ آسین گؤرون نه دئییر:«تبریز اهلي و آذربایجانین باشقا شهرلرینده یاشایان انسانلارا بورجدورکي فارس دیلي‌نین تبلیغي یولوندا جاندان ـ مالدان کئچسین‌لر. تا بئله‌بیر فکر ایره‌لي سورولمه‌سین‌کي، فارس دیلي آذربایجانلي‌لارا زور ایله‌تحمیل اولور. بلکه هامي بیلسین‌کي آنا دیلده دانیشماغي، آذربایجانلي‌لارعار بیلیب فارس دیلي‌نین ئویره نمگینه هوس گؤستریرلر.»

آغا بیه بوندان یاخشي سؤز!؟ اگر من اوّلدن فارس اولسایدیم‌اوندا نییه اوتوز ایل تهراندا قالاندان صونرا، یئنه آغزیمي آچیب دانیشانداهامي بیلیردي‌کي من تورکم. اونون آرزوسو بیز ملتین ترقي‌سي‌ایدي. آرزوائدیردي او گونوکي، بیر گون آذربایجانلي آنالار، آنادیل عوضینه‌اوشاقلارینا فارسي دیل ئویره‌دیرلر و بو خیرخواه ایشه‌ده قیزقین هوس‌گؤستریرلر. تا گلن نسل، تهراندا یاشایان نئچه میلیوندان آرتیق‌آذربایجانلي فهله و کاسیب ـ کوسوپ کیمي، تهرانا گلنده دیل قانمازلیقدان‌تهران خیابانلاریندا آوارا ـ سرگردان گزمه‌سین‌لر. گؤرون او نه‌لري‌دوشونوردي بیر نه‌لري؟! گؤرون او هارا فیکیرله‌شیردي بیز هارا. آللاه‌اونون قبرینی نوربارا ائله‌سین. او دنیاسین ایشیق ائله‌سین. رحمت‌لیك‌برك

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آدامایدي. اونوتماميشام او گونوكي منه دئدي: «دور گئدك مرنده.اوردا بير كند وار آدي «گلين قيه». اوردا نئچه طايفا واركي، آذربايجانين‌قديم ديلينده دانيشيرلار. ياني مغول‌لار آذربايجانلي‌لاري تورك‌ائله‌مه‌ميشدن قاباق بوتون آذربايجان ملتي، بو ديلده دانيشيرديلار. داهادوغروسو فارسجايا ياخين بير ديل‌ديير. آدينا «هرزند» ديلي دئييرلر. گئدك‌اورا بلكه بير كتاب يازديم.» دئديم: «گئدك»

دوشدوق يولا. بير گون صونرا چاتديق اورا. بيز اورا چاتاناچورتوموز پوزولدو. سحرين كله‌سيندن ناهارين ايستي‌سينه قدر ايكي‌نفردن چوخ تاپيلمادي او ديلي بيلسين. ئوزلري‌ده ايش‌دن دوشموش‌قوجا. گرك باغيراردين، چيغيراردين تا بير زادي اونلارا آنلادارديين.قولاق‌لاري آغير ائشيديردي. دانيشماغادا حاللاري يوخ‌ايدي.رحمت‌ليك كدرلندي، تأسف‌لنديكي بو گئنيش ـ بولوش دنيادا، تكجه‌ايكي نفر قاليب‌كي آذربايجانين قديم ديلين باشاريرلار. اوتوردولارصحبته ـ وحدته ـ تا كي ندنسه رحمت‌ليك ايله سؤزلري چيخدي.دوردولار جنگه ـ فنگه. رحمت‌ليك دئييردي: «يوخ! اولمازكي اولماز.تاريخ باشلاناندان سيز ائله بو توركاقداسيز.» اونلار دئييرديلر: «بيزطالش‌لي‌ييق و ايكي يوز ايل اولمازكي

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

بو تورپاقا گلمیشیك.» رحمت‌لیك‌باغیریردي: «سیزین دیلي‌نیز قدیم آذربایجان دیلیدي.» اونلارچیغیریردیلار: «بیز طالش‌لي‌ییق و دیلیمیزده طالش دیلي‌دیر. حتي بیزیم‌فامیل‌لریمیزدن بیریده بو آغادیر. اوچ گوندو طالش‌دن قوناق گلیب.صاباح‌دا گئده‌جك!» خلاصه ایش پیس یئره چکدي و بیز، کور ـ پئشمان‌تهرانا ساري قاییتدیق. یولدا رحمت‌لیگین ألیندن قلم ـ دفتردن باشقابیرزاد گؤره‌نمزدین. نه یئییردي نه ایچیردي تکجه یازیردي. یازدیغي‌کتابي من صونرالار گؤروب، سئوینجیم‌دن یئرده ـ گؤیده دورمموردوم. نه‌باشي‌نیزي آغریدیم، رحمت‌لیك او کتابدا، خلاصه کلام ثابت‌ائتمیشدي‌کي آذربایجانلي‌لار مغول تؤر ـ تؤکونتوسو اولاراق آذربایجانین‌قدیم دیلي‌نین، هله‌ده آذربایجاندا رونقي وار. و او دیل ایسه، فارسي‌دیلي‌نین لهجه‌لریندن بیري‌دیر. مخصوصاً «گلین‌قیه» دن مثال‌لارگتیرمیشدیر.

رحمت‌لیك او کتابدا، گؤرون نه گؤزل سؤزلر دئییر:

ـ «آذربایجانلي‌لار همیشه گؤزل فارس دیلي و ادبیاتي‌نین‌وورغونوایدیلر. و بوتون دربباري شاعر و یازیچیلاردا تورك اولدوقلارینا‌باخمایاراق فارس دیلینده یازیب یارادیب‌لار» من دئیه‌نده بیزیم

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دردیمیزرحمـــــتلیگـــــي اؤلـــــدوردو ســـــیز اینانمیرســـینیز. آممـا آنـد اولـسون پیـره ـ پیغمبره،او وصیتینده بوتون وار ـ یوخونو، بـاغ ـ زمیـسیني، کارخانـا شـرکتیني وقـفائـدیب باغیـــشلاییب او یولـــداکي اؤزو او یولـــون سارســیلماز یولچـو ســوایدي.اونـون یولـودا، آذربایجـان مـدنیتي اوغرونـدا چالیـشماقدان باشقا، بیرزاددئییلدي.

درد چوخـــدي ائـــشیده‌ن یـــوخ! هـــر کمـالین بیـر زوالـي‌اولـدوغوکیمي، قورخـوم بودور چوخ چکمه‌یه‌کي، انقلابـین قمـه‌سـي، اونون‌وقف ائتدیکي مـال ـ دولتـه‌ده ایلیـشه و مـــصادره‌زاد اولا. آممـــا آلـــلاه اوگونوآپاریـــب گتیرمه‌سـین. بئچـارا اگـر ائـشیده، قبیـرده‌ده راحات قالانماز. بیرده‌سن سایدیغیني سـاي، گـؤر فلـك نـه سـاییر. دوغـرودان یـازیق‌لار اولسون کي‌اونو ملـت غمـي اؤلـدوردو، ولـي عزرائیلین آدي پیسه چیخدي...

* * *

بندة حقیـر یورقـان علـي‌یـه فقیـر، بـو ســؤزلري بیـر مـسلمان‌وطنـداش آغزینـدان ائـشیدیردیم و یـانیلیردیم یـاخیلیردیم. یـاري یولدا چون‌قورخدوم بئله‌کي مـن یـانیرام چـوخ چکمه‌یـه‌جـك کولـوم چیخـا، یورقانـابورونمگي روا بیلمه‌دیم. أل ـ آتدیم کاغاذ ـ قلمه‌کـي ... البتـــه بیـــر کلـــك‌ده‌ویـــردیم. اودا بـــوکي، او ایـشله‌دن فارســجا ـ عربجـه لغتلـري بیـر

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ايـتـگـيـن اولـدوز

ســؤزلوك‌واســطه‌ســيله ترجمــه ائتــديم تــا
يوخاريداكي روايت دوغرولدو.

1362

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

قابان‌ديش احمد

بـالين يئمـه‌مـيش بلاسـين چكـديك. ايشـي‌ميز دوشـدو داوا ـدعايا. خوي‌دا حكيم ـ دعـانويس ائـوي قالمـادي‌كـي اورايـا بيـر بـاش‌چكمـه‌يـك. نـال قيزديرمـاق‌دان توتـدو زعفران سـويوايله يـازيلميش دعـاني‌سـاليب سـويا ايچمـك‌دن أليميـز اولمـاييردي. اجـاق مقبـره قالمـادي‌كـي‌گئـديب اورايـا دخيـل دوشـمه‌يـك. نـذر نيـاز ائتـديك. قوربـانليق كسـديك. آمماهئچ بيريندن بير چراغ يانمادي. باتمـان ـ باتمـان گلـن درد مثقـال ايلـه‌ده‌چيخمـاييردي. بـالا ـ بـالا لاپ جانـا گلميـشديك‌كـي دووار بيـر قونـشوموزفاطماسلطان بـاجي هـاراييميزا چاتـدي. دئـدي: ـ «گلـين گئـده‌ك ماكويـا!» خالاخاطيرين قالماسين دئييب فاطماسـلطان باجي ايله بيرليكـده آروادي‌داگؤتـوروب ماكويـا سـاري يـولا دوشـدوك. ماكويـا گئـده ـ گئـده فاطماسلطان‌باجي هاميني أنگـي‌نـين آلتينـا آتميشـدي‌كي:

ـ «نـوراني بيـر انـسان‌دي. نفـسينده بير بركـت واركـي گـل گـؤره‌سـن!بيردانـا دعـا يازماقينان، قيـزي‌مـين محبتـين ائلـه أري‌نـين كؤنلونـه سـالدي‌كـي‌قيزيمـي بوشـاماق

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

فیکرینـــدن بیریوللـــوق دوشـــدو. اینـــدي‌ده گئدیره‌م بیر دعاآلام کي بلکه...»

گـــون‌اورتاچـــاغي‌ایـــدي کـــي «میراحمدآغا باخیجي» نین ائویني‌تاپدیق. مچید آچیلمامیش کور قاپیني آلان کیمي نوبه‌یه اوتورموش‌جماعت بیزي دوره‌له‌دي. یئددي آرخامیزدان سورغو ـ سؤال کي هاردان‌گلیریك دردیمیز ندیر!؟ گینه آللاه فاطماسلطان باجي یا عؤمور وئرسین‌کي تك جانینا هامي یا جواب وئریب بیزیم یاخامیزي قورتـــاردي. یئـــددي ـــسگگیز جیغـــالا آلیشدیراندان صونرا هاننان ـ گئژدن نوبه بیزه چاتدي. عیـالایله بیرلیکده أُتاقا گیریب میراحمد آغانین کناریندا أگله‌شدیق. آمما گؤزوم‌میراحمد آغانین گؤزونه ساتاشان کیمـــي، بیـــردن منـــه ائلـــه گلـــدي‌کـــي میراحمدآغاني بیر یئرده گؤرموشم. آمما اونو هاردا گؤرمه‌گیم یادیمدا دئییل‌دي.شرعه گئده‌ن اؤز سؤزوني دانیشان کیمي منده باشلادیم آروادین باشیناگلن حکایه‌ني نقل ائتمگه. میراحمد آغادا باشلادي تاس آتیب کتاب‌آچماغا. بئش ـ آلتي کلمه‌ده عربجه فارسجاکي هئچ بیر تاتین کتابینداتاپیلمازدي اوخویـــوب دئـــدي: ـــ «جـــادو ائـــدیب‌لـــر. الحمداللهکي واختینداییئتیریب‌سیز. ایکي گونده یوبانسایدي جادونو باطل ائتمك اولمازدي.جادونو باطل ائتمگه گؤره ایکي دعا

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

یازاجاغام. بیرین آپاریبقبرستانلیقدا قویلارسیز، بیریندن آپاریب سویا سالیب ایچرسیز.انشاءاللهکي مُرادیز حاصل اولار. صاباحدا گلین دُعالاري آپارین...»

«صاباح» آدي قولاغیما چاتانکیمي دیم ـ دیك داشلانیبباشلادیم دیل تؤکمَگه: ـ «آللاه سیزي بیزه چوخ گؤرمهسین. سیزي ساغاولاسیز. آمما اگر دعالاري بوگون یازیب وئرسهز چوخ ممنون اوللوق. ائوـ اوشاق باشینادي گرك گئدهك. اوزاقدان گلمیشیك...»

اوخوم داشا دگمهدي. میراحمد آغا دعالاري بیر ساعاتاجانیازیب وئرمگه سؤز وئردي. اتاقدان چیخیب چیخمامیش فیکیر مني گؤتوردي. میراحمد آغانین قیافهسي لاپ نظریمه تانیش گلیردي.میراحمد آغانین باخیجيلیقي ایله قاپ قارا ساققالي اولماسایدي لاپدئیهردیم قابان دیش احمددیر. باشلادیم اؤز ـ اؤزوملهه دانیشماغاکي: ــ«آمما امکاني یوخدي. ممکندي فقط بیر ـ بیرلرینه بنزهیهلر. بیرده قابانديش احمد هارا باخیجيلیق هارا! قابان دیش احمد هارا...»

نهقدر چالیشدیم عقلیم بیریانا چاتمادي. دعالاريکي آلیبئش ـ آلتي یوز تومن اووجونا باسدیم. بیردن بیره گؤزوم میراحمد آغانینبوینونداکي قره خالا

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ساتاشیب شبههم آز قالدي یقینه تبدیل اولا... هاننان گئژدن ماشینا مینیب دوشدوك یولا. فاطماسلطان باجيدا باشلادي بیزیمرائو آدامینا قوش دیلي اوخوماقاکي:

ـ «دوغرودان گؤردون نه نوراني انساناید!؟ حقیقتکي...منده بیر دعا آلدیمکي قارداشیم قیزينين اوغلو اولا. آخي اونو أري داراقیسناییب کي اوغلان دوغماسا طلاقیني وئرهجك. أري بیر...»

منیمده فیکیریم اون ـ اون بئش ایل بوندان قاباغا گئتمیشدي.قابان دیش احمدي دوشونوردوم. ذاتي قیریق بیر آدامایدي. اؤلو ائششكآختاریردي نالین چکسین. ایشي اونا ـ بونا عرضه یازماقایدي.بوینونداکي قره خالي دؤرد آغاجدان بیلینهردي. آمما ندنسه بیردن یوخاولدي. داها قصبهمیزده کیمسه اونو گؤرمهدي. بو سؤزلري ائلهفاطماسلطان باجي یا ایستهییردیم دئیهمکي زور ـ مصیت ایله قاباغیميآلیب اورهگیمده دئدیم: ـ «آدام یئئدي آیلیق اولماز! چاي گؤرمهمیشچیرمالانماق یاخشي دئییل. بیردن گلدي قابان دیش احمد اولمادي اونداآللاها نه جواب وئرهجهگم؟!...»

بو ایشین اوستوندن بیر آي کئچمهمیشدیکي بیردن بیرهآرواديـن قورومـوش قولـو آچیلـدي. میراحمـد آغـانین

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دعالاري‌دوشموشدي. داها يئرده ـ گؤيده دايانميرديم. اگر دئمه‌سه‌ايديلركي دوه‌اوينايانـدا قار ياغار باشلاياردیم دویونجا اويناماغا! آمما سيزه دئيـيم كـي‌عيالا نه اولموشدور. ايكي ـ اوچ آي بوندان قاباق‌ايدي كي يازيق عيال‌اوروج ـ آغيز حالدان گئديب يئره ييخيليب قولو توتولموشدور. هامي‌دئييردي گرك اوروج توتمايايدي. وجودي ضعيف‌ايدي. آمما آللاهدان‌گيزلين دئييل سيزدن نه گيزلين من اينانميرديم. ميراحمد آغا دئيه‌ن كيمي‌اونا جادو ائتميشديلر. اوزون سؤزون قيسساسي بوكي آرواد توختاماق‌همين ميندیم ماشينا گئده‌م ماكويا ميراحمد آغايا أل ـ قولون آغريماسين‌دئيه‌م. قاپدي قاچدي ماشينيندا بير ميراحمد آغا دئييرديم مين ميراحمدآغا آغزيمدان سوزوردي. صحبتين لاپ شيرين واختيندا ايديمكي بيردن‌بيره سؤزوم آغزيمدا قالدي. قاپدي قاچدي‌نين سوروجوسو بيردن‌باشلادي قاه ـ قاه هيريلداماقا و دئدي: ـ «رحمتلي‌نين اوغلو! اوباخيجي‌كي سن دئييرسن هئچ بيليرسن كيميدي؟! او قابان ديش‌احمددیركي دنیادا اوننان چالانماز...» سوروجونون بو سؤزو لاپ مني‌كيريتدي. اوره‌گيمدن گئچدي‌كي: ـ «پس منيم آنلاديغيم دوزايميش. آمماائو آدامي‌نين شفا تاپماسيني كيمين حسابينا يازاق؟! اولمايا

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایره‌لي‌ده‌کي‌دوکتورون داوا ـ درمانلاري اونو توختادیب؟!...»

ماکویا یئتیریب ماشیندان أننده، بیر صلوات چؤووروب استغفراللهتوبه دئییب میراحمد آغایا تؤحفه آپاردیغیم قویونو سالدیم قاباغا دوشدومیولا. میراحمد آغا باخیجي‌نین ائوینه یئتیره‌نه‌جك بو سؤزلر دیلیمین اوجونداازبرایدي:

ـ «انشاءاللهکي قابان دیش احمد اولماز. انشاءاللهکي یالاندي. بیرده‌دونه‌ني دئمه بو گوني‌دئه لپه‌ني دئمه دوگوني دئه!»

1360

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

فايتونچي

جـوان قالـديغينين تكجـه رمـزين بئلـه سؤيله‌يردي: ـ «مـن سـحرچاغلاري «شـاه» جماليني دويونجا سير ائتمه‌سـي‌ايـديم بئلـه جوان‌قالمازديم. يوخودان دوراندا انـسان شـاه جماليني زيارت ائتسه هـئچ واخـت‌قوجالمـاز. من بونو تجربه ائتميشـم!»

تك ـ توك سـاچينا دوشَـن آغ دن‌لـرده اولماسايدي، بيرينجـي‌نظـرده دئيـه‌ردين‌كـي أللـــي‌دن چـــوخ ياشـــي يوخـــدور. آممـــا اؤز دئـديگي‌كيمـي،دينمـه دانيـشما يئتمـيش ياشـــي اولاردي. بيـــر رنگـــي ســـولموش «پهلوي»بؤركوده وارايدي‌كي باشيندان اوزاق اولـدوغونو كيمـسه گؤرمـه‌ميـشدي.ايـشي گوجوده دوز اصوللي بللي دئييل‌دي. قوجـالار اونون بير زمان‌فايتونچي اولدوغونو دئيه‌رديلـر. «ييرمـي‌بيـر آذر» ده وئرديگـي مانورلارايـسه بونو گؤستريردي. هر ايلـين «ييرمـي‌بيـر آذر» گونـــو فخـــردن اونـــو يئرگـــؤي‌توتمـــازدي. «ييرمـــي‌بيـــر آذر» گـــونلري فـــايتونچي‌نـــين دؤشـــونده سايـــسيز ـحسابـــسيز مـــدال‌لار پاريلـــدايارديـ. مـــدال‌لاريـــن پـــاريلتي‌ســـي‌دا اونلاريـــن قيزيـــل‌ـــ گومـــوش اولـــدوغونو دؤرد

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آغاجدان جار چَکردي. مدالاریـن هامیسي«شاه بابا» سینین تحفه‌سیایدي. «آریامهر» ارتشینین خیابانلاردا مانوروئرمه‌سي همان‌ایدي فایتونچي‌نین دا اجل سرعتي‌له یئر عالمینه نزول‌اجلاسي همان. او بوگونده هاردان اولمالیدي بیر فایتون باش باغلایاردي.آتلارین قاشقاسیناجان‌دا شاه عکس‌لرین یاپیشدیرمایینجا خیالي دینج‌اولمازدي. فایتونادا اوچ ـ دؤرد نفر زورنا ـ بالابانچي میندیرمه‌گي ثابت بیرعنعنه کیمي هر ایل دوام ائده‌ردي. بالابانچي‌لار چالماقدا اولایدیلار،فایتونچي‌دا خیابانلاري دؤرد نالا چاپماقدا. خیابانداکي او باشدان بو باشادولو اولاردي ارتشي‌لردن، ساواکي‌لاردان و جماعتدن. گاهدان‌داکي زورنا ـ بالابانچي‌لار ساکت اولاردیلار، فایتونچي‌نین مدالاري، آتلارین‌زینقیروولاریله بیرلیکده «زینقازینق» سسله‌نردیلر. فایتونچي‌نین فایتون‌اوزه‌رینده شاهانه بیر ساياقدا شاخ دورماسي‌دا دیل‌لر ازبري‌ایدي. جشن‌مراسمي صونا چاتارکن، آمریکا سلاحینا بورونموش فرمانده‌لر طرفیندن،فایتونچي‌نین شأنینه، قالمایان سؤزلر سؤیله‌نردي. ارتش فرمانده‌لري اونو«آذربایجان‌ناجي‌سي» و «شاهچي‌لارین تاجي» آدلاندیراردیلار. گونلرین‌برگونو فایتونچي‌یا پیچاق ویرسایدین قاني

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

چیخمازدي. دئمگ ایله«ییرمي بیر آذر» گونو عاشورایا دوشموشدي. آخي عزا گونو اولدوغوناگؤره، شاه‌سارایي «ییرمي‌بیر آذري» جشن توتماماق مجبوریتینده‌قالمیشدي. بودا «فایتونچي» یا برك توخونموشدور. آز قالیردي باغري‌چاتلاسین‌کي اؤزونو ساخلایا بیلمیر. تر ـ تله‌سیك فایتوني سازلاییب‌زورنا ـ بالابانچي‌لاري دولدورور ایچینه. دئمه جماعتده ایشي آنلاییب‌غیرت قانلاري جوشسون. جان اونون جهنم تاري‌نین. باش‌یاران‌قمه‌سي‌ایله زنجیرووران زنجیري‌له فایتونچي‌یا نه یئییب‌سن تورشلو آش.اوگون فایتونچي‌نین آنادان أمدیگي سود بورنوندان گلیر. مدال ـنشان‌لاري‌دا تالان اولور. آمما خبري‌نیز یوخدور خبردن‌کي بو آخیرلارداو آللاه درگاهینا یالوارماقدان لاپ یاري جان اولموشدور. آللاهدان اؤلومایستیردي آللاه‌دا وئرمیردي. داها فایتونچي‌نین باشیندا بیر قارا توك‌قالمامیشدیر. بیر دري اولموشدور بیر سوموك. «شاه» ین قاچماسي‌بئچارا کیشي‌ني لاپ سارسیتمیشدي. بیر یاندان‌دا انقلابچي‌لارقورخوسوندان «شاه» شکیل‌لرینی یاندیریب، تبرلیك ایچونده ائوینده‌بیر شاه عکسي قالمامیشدیر تا سحرلر شاه جمالیني زیارت ائدیب‌توك‌لري آغارماسین. انقلابین ایلك گونلرینده،

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

فایتونچی‌دان‌ضدانقلابچی بیرده اؤزوایدی. کور توتدوغون بوراخمایان کیمی،فایتونچی‌دا شاهچی لیقین‌دان أل اوزه‌ن دئییلدی. گئدیب مقبره‌یه دخیل‌دوشوب آغلاییب سیزلاییردی. آللاها ـ «یا منی اؤلدور یا شاهی قایتار»دئییردی. انقلاب هله ظفر چالمامیشدیرکی اودا مُرادینا چاتدی. بیر ـایکیِ‌نی سایانا قدر عزرائیل اؤزونو یئتیردی. شَهره جار دوشدوکی‌فایتونچی اؤلدی. شاهپرست ضدانقلابچی‌لار توپلاشیب، شکوه وطنطنه‌ایله آپاریب قوجامان بیر شاهچی‌نی تورپاقا تاپشیردیلار. قَبیرداشی‌سی‌نین اوزه‌رینده بئله یازیلدی:

«قوجامان شاهچی و آذربایجان ناجیسی مرحوم فایتونچی»

اوگون شاهچیلار علیهینه چیخان تظاهراتدا بئش یوزه‌یاخین‌شاهچی باشی سیندی. نییه‌کی «قوجامان شَاهچی» صفتی فایتونچی‌نین‌اوزونه دوشَن سؤز اولسایدی‌دا اونون «آذربایجان ناجی‌سی» آدلانماسی‌لاپ خلقه آغیر گلیردی. مخصوصاً فایتونچی‌نین اوزونه دوشمه‌ین بو سؤز«یورقان علی» یه بیر اود قویموشدورکی گل گؤره‌سن. آخی 1325-نجی‌ایلده محمدرضا شاهین آذربایجانا باسقین ائتدیگی ییرمی‌بیر آذر گونو،یورقان علی‌نین دؤیوشجول آتاسی ابراهیم باققالین

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آیاقلاري، رستمفایتونچي‌نین ألینده نامردجه‌سینه ناللانمیشدیر. صونرالاردا ابراهیم‌باققالین جانسیز بدنیني آتلارا باغلاییب کوچه‌لرده سوروتده‌میشدي.فایتونچي، ییرمي‌بیر آذرده اولان کوتله‌وي قیرقین‌لارین اساس‌اشتراکچي‌لارینداناییدي. فایتونچي‌نین ألده ائتدیگي بو افتخارلارا گؤره‌ایسه، شاه باباسي‌دا اونو اونوتمامیشدي. اونون کؤکسونو قیزیل ـ گوموش‌مدال‌لارایله دولدورموشدور. آمما سیزه دئییم شهرین جماعتیندن‌کي،فایتونچي اؤلن گوندن بري، عزرائیلي یئرده گؤیده آختاریرلار. آخي اونلاراؤزلرین، فایتونچي‌نین عزرائیلي اولماق ایسته‌ییردیلرکي عزرائیل‌اونلاردان زرنگ چیخمیشدي. ایندي شهر اهلي‌نین هر بیریسي، «دلي‌دومرول» کیمي عزرائیل آختاریرلار.

1360

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

قالار خدیجه گؤره‌ر نتیجه

آتالارین دئدیگي‌کیمي آدامین بختي یاتاندا حالوا دیش‌سیندیرار. دوغرودانـدا بئله‌دیر. منیمده دده‌مین اگر عمیم‌کیمي وار ـ دولتي‌اولسایدي، ایندي منده اؤزومه گؤره بیر آدامایدیم. آمماکاسیب‌چیلیقین‌اوزو قره اولسون‌کي بیز گئتدیك کؤشن‌ده سوموك‌سیندیرماغا، عمراوغلوموز گئتدي شهرده درس اوخوماغا. عمراوغلوموزاولدو معلم، بیز اولدوق داباني جیریق کچل‌باش. نئیله‌مك‌دا هر کیمسه‌نین‌بیر طالعي بیر بختي وار. عمراوغلوم معلم اولان گوندن منده معلم‌چیلیك‌مشقینه دوشدوم. آخي ائشیتدیگیمه گؤره آرزو ـ دیلك مفلسین‌سرمایه‌سیدیر.

بیز کار ـ کاسیب‌دا گرك بیر تَهَر سرمایه‌میزي ایشه سالاق یایوخ؟! أَلي أل اوسته قویوب اوتورماقدان‌کي یاخشیدیر! بونا گؤره‌ده‌معلم‌چیلیك مشقینه دوشَن گوندن تر ـ تله‌سیك اکابر کلاسینا گئتمگه‌باشلادیم. گئجه‌لر یوخومدان کسیب باشلادیم سواد اؤیره‌نمگه. خلاصه‌دؤرد ایل سوموك سیندیراندان صونرا ایکینجي صنفي بیتیردیم. آممادوزو بو دؤرد ایلده نه‌قدر زور وئردیم ایکي

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

کلمه‌دن آرتیق اؤیره‌نه‌بیلمه‌دیم. اودا بوکي چؤره‌گه «نان» دئیه‌رلر سویا «آب». عرض اولسون‌خیتده‌کله‌ییم نه بوغوم نه اؤلدوروم تازا آنلامیشدیم‌کي سواد اؤیره‌نمك‌یعني فارس دیلي اؤیره‌نمك. بودا منیم ایشیم دئییل‌ایدي. ایش‌ایدي‌قضاایدي ویراردي بیردن اؤز دیلیمي‌ده یاددان چیخاردایدیم، اوندا هامي‌دئیه‌ردي‌کي: ــ «گؤزه‌ل آغا چوخ گؤزه‌ل‌ایدي ووردي چیچك‌ده‌چیخارتدي» بونا گؤره‌ده معلم‌چیلیك خیریندن کئچیب نه دوه سوتوایسته‌دیم نه ده عرب‌له گؤروشمگي. آللاه هئچ کسین آرزوسونو گؤزونده‌قویماسین! منیم‌ده آرزوم گؤزومده قالماسین دئییب بیر خیرداجا نؤکرینیزوار باشلادیم اونا سوت ـ قاتیق یئدیدمگه‌کي بلکه تئزلیك‌له یئکه‌لیب،درسه ـ مشقه گئدیب اولسون معلم. آممـا بونودا دئمه‌لي‌یم‌کي بالا ـ بالاعمراوغلومون نابغه اولدوغونا ایمان گتیرمیشدیم. اوزده عمراوغلوم ایله آرامراولماسایدي‌دا، دالدادا اونون سوادیندان آغزیم آچیق قالاردي. ماشاءاللهائله سوادلي‌ایدي‌کي منیم تك سوادسیزلاین قیامته تك، ایشي دئییل‌دي‌اونون دانیشیقیندان باش چیخاردا. آللاه اؤز آفاتیندان ساخلاسین‌ماشاءالله ائله غلیظ فارسجا ـ عربجه کلمه‌لر ایشله‌دیردي‌کي مسلمان‌ائشیتمه‌سین کافر

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

گؤرمه‌سین. عمراوغلومون ائله بو استعدادا صاحاب‌اولدوقونون کؤلگه‌سینده‌ایدی‌کی ترقي پلّه‌لرین بیر ـ بیر چیخیب‌معلملیکدن چاتمیشدي مدیرلیگه. عمراوغلوم مدیر اولان گوندن بري داهاکندیمیزده آدام تاپیلمازدي‌کي اونا ایشي دوشمه‌سین. چونکي آللاهین‌برکتیندن هر ائوده بئش آلتي جوت اوغول اوشاق تاپیلارکي ایسته‌ر ـ ایسته‌مز گرك مدرسه‌یه گئدیب سواد اؤیره‌نه‌لر. سواد اؤیره‌نمگه وامتحاندان چیخماغادا نئچه‌کي آللاه‌دا شاهددیر، گرك عمراوغلومون بوغیاغیسي و چاي پولوسو اونو دولمایا. یئنه‌ده رحمت قاباقکي کفن‌اوغروسونا. سوروشاجاقسینیز نییه؟! عمراوغلوم «مدیر» اولان گوندن‌اولوب بیزیم باشیمیزا بیر سیاستمدار. اودا نه سیاستمدارکي سؤیله‌ییر:«جمله جهان واقف اولسون‌کي بیزیم ملت یوخلویوب!» هارا یئتیریردایانمادان فارسي دیلي‌نین نه‌قدر سرکه‌دن شیرین اولدوغوندان روایت‌لردئییر. کیمسه‌ده ایسته‌ییر: ـ «تورکي دیلي‌نین نه ایرادي وار» دئیه داها ایشي‌یاش‌دي. دوه نظرم بئله گزه‌رم ناغیلي‌دیر. قلم ـ مداد اونون ألینده‌دیر.بیردن گؤردون‌کي عزیز تبرلیك بالان، دؤرد ایلده آنجاق ائده بیلدي‌بیرینجي صنفي بیتیرسین. جانیم سیزه دئسین‌کي گونش اوقدر باتیب‌چیخدي‌کي خیرداجا

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

نۆکریز أته بویا دولدي. یاپیشدیم ألیندن آپارامدرسه‌یه یازدیرام. کئچلین توك‌دن آجیغي گلن‌کیمي منیمده عمراوغلوموگۆره‌ن گۆزوم یوخایدي. داها چاره‌مده یوخایدي. منّت‌دن کئچمیش‌ایدي،منیم اوغلوم گرك معلم اولایدي. عمراوغلوم مني گۆره‌ن‌کیمي آیاغاقالخیب عمراوغلولوق احترامیني یئرینه یئتیردي. آممـا دوزو یاخشي‌بیلیردیم‌کي پیشیك آللاه رضاسینا سیچان توتماز. آللاه‌دان گیزلین دئییل‌سیزدن نه گیزلین، اوگوندن بري منده باشلادیم عمراوغلومون بوغ‌یاغیسیني یئتیرمگه. خیرداجا نۆکریزین هوشوندان ـ عقلیندن نه‌قدرتعریف‌له‌سم یئنه آزدیر. ماشاءالله درسینده اوقدر قاباغا گستمیشدي‌کي‌دوزون خبر آلاسینیز، بالا ـ بالا آز قالیردي عمراوغلوسونون یئرین توتا.ائوده نه عیال اونون دیلین باشا دوشوردي نه من. قاتیق دوشاب کیمي‌قاتیب قاتیشیبدیرمیشدي. تومانا «شلوار» دئییردي باشماقا «کفش»بورادایداي‌کي ائششك گتیر معرکه یوکله. بونون قارني‌نین چۆره‌گین‌آنجاق یئتیریردیق هاردا قالسین‌کي بیردانا دیلمانجدا توتوب گتیره‌ایدیك.داها گۆزلریم چیخمیشدي کلّه‌مه. خیرداجا نۆکریزکي بنده‌نین آغازاده‌سي‌اولا، ائله پوز ـ افاده صاحابي اولموشدوکي گل گۆره‌سن. ألیني

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آغدانقره‌یه ویرمیردي. دده‌سي من اولماسایدیم شاهلیق ـ تزارلیق ادعاسي‌داائده‌ردي. دوزو بیرگون صبریم توکه‌نیب نه یئییب‌سن تورشلو آش.اوگوندن بري باشلادي آدام اولماغا. آمما دئمه‌گینه عمراوغلومون بو ایشدن‌خبري اولوب باشلاسین دالیمدا یامان ـ یوغوزاکي من قولاقي توکلویم.خیرداجا نؤکریزي‌ده اؤیره‌تسین‌کي من ایله دورسون جنگه ـ فنگه. بیرزامان گؤزومو آچدیمکي بلي؟! یئنه باشلاییب اوتوزا «سي» دئییر أللي‌یه«پنجاه». ایسته‌دیم آغزیمي آچام بیر قولاق بورماسي وئره‌مکي، کندن‌چیخیب کندي دانان کیمي، بیردن دئدي: «گلین اویناماق باشارمیر دئییرائو أگري‌دیر»

گؤزونوز پیس گون گؤرمه‌سین، أل آتدیم آغاجا دوشدومجانینا. وورکي یورولاسان. کتاب دفتر قالمادي‌کي باشینا چیرپیپ جیریق ـ ویریق ائتمه‌یم. رحم زاد دا تانیمیردیم. کَسسَك آتانین جاوابي داش‌ایدي.باشینیزي نه آغریدیم اوگوندن یاپیشدیم ألیندن آپاردیم کؤشنه□... ایندي‌اودا اؤزونه گؤره بیر أکینچي‌دیر. بیچین واختي ائله ایشله‌ییرکي منده اونون‌آیاغینا یئتیره‌نمي‌ره‌م. داها ائله آدام اوزلو دانیشیرکي بیر کلمه «فارسي»آغزیندان ائشیده‌نمه‌سن. آمما اودا منیم کیمي آرزو

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

علـيـرضـا ذيـحق

ائلــەييركــي اوغلــو معلــماولا. آللاهــي نــه
گؤروبسـن، قالار خديجه، گؤرەر نتيجه!

1360

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

يورقان علي‌نين احوالاتي

سـس دوشـدي «يورقان علـي» گليـر. قويون ـ گئچي‌لر توپلاندي.هرنه پيچاق وارسا ايتيلـــدي. ميـــدانچادا ايگنـــه ســـالماغا يئـــر قالمادي. پپه‌يئيه‌ندن ممه يئيه‌نه قـدر هـامي يورقان علي‌نـي گؤرمـك ايـستيرديلر. بيـر وور ـسيندير دوشدو گل گؤره‌سـن! سـانكي آري يوواسينا چؤپ اوزاتميشدين.بو هـاي ـ كويـده نـاخيردان دانـا قورتـولان كيمـي بيـردن بيـره «جـــاواد نعـــره»اؤزونـــو يئتيـــردي. «گليـــري، گليـري! يورقـان علـي گليـرا!» دئيـه «جـاواد نعره» نين‌نعره‌سي كندي بورودو. ائله بو آنـدا ايدي‌كـي نـم ـ نئچـه باشـدان باشـلادي‌قـان فيشقيرماغا. بلي! قويـون ـ گئچـي‌لـر آيـاقلار آلتيندا چابـالاركن «يورقـان‌علـي» ده سـلام ـ صلوات ايله قارشيلاندي.

يورقـان علـي‌نـين جنـگ‌دن ســاغ ـ ســـــــلامت قاييدماســـــــي هـــــــاميني هم‌سـئويندير‌يب هـم تعجـب‌لـن‌ديرميـشدي. آخـــــي بعـــــضي‌لـــــري ندنـــــسه يورقـــــان علي‌نين‌شـهامتينه شـبهه‌لـن‌ميـشديلر. ولـي بوتون اوره‌ك‌لرده شـنليك يووا سـالميشدي.

آممـا سـيزه دئيـيم يورقـان علـي‌نـين جنگه گئتمك مشقينه‌دوشمه‌سيندن. عاييب اولماســا لاپ توركـه ســاياق دئيـه‌جـه‌گـم.

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

گئجه‌لرین‌بیرینده‌ایدي‌کي عراق طیاره‌لرینـدن بیري «تپه‌سـي دلیـك» کنـدي‌نـین‌اوسـتونده تاپیلیر. کند اهلي أل ـ آیاق ائدیب چـراغلاري پوفلـه‌یـه‌نـه قـدر آت‌قـاچیر پـالان دوشـور. «تپه‌سـي دلیك» بمباردومـان اولـور. آنـا واي ـ بـالا واي‌سـسـي بیـرآن کنـده کؤلگـه سـالیر. آمما بودا چـوخ چکمـه‌ییـر. جـاني‌خـسارت‌دن خبر یوخ‌ایدي. تکجـه کنـدین قبرسـتاني‌ایـدي کي دارما ـ داغین‌اولور.

بونا گؤره‌ده «تپه‌سـي دلیـك» لـي‌لـر، طیـاره سوروجوسـونون،«چـه‌ري» اولـدوغونا سحري فتوا وئریرلر. یورقـان علـي‌ده عوضـین بـدل‌آدینلـي اوغلـو وار دئییـب ایـران ـ عـراق محاربه‌سینه گئتمك ایسته‌ییر.

* * *

بایـاق دئـدیگیمکیمـي، قویـون ـ گئچـي‌لـر سـودان چیخمـیش‌بـالیق‌کیمـي چابالایان زمان، یورقان علـي‌ده گلیـر. اودا نـه گلمك‌کي سانکي‌قوش دیمدیگینده گتیریر. او گئجـه یورقـان علـي‌گیلـده بیـر ازدحـام اولـور گل‌گؤره‌سن. کیچیك بؤیـوك یورقـان علـي‌نـي دؤره‌له‌ییرلر. سؤیله‌دیگي محاربـه‌خـاطره‌لـري هامیني ماراقلاندیریر. سؤز چاتیر او یئره‌کي، دوشمانا قارشي‌بؤیوك بیـر هجـوم باشـلانیر. یورقـــان علـــي‌ده جبهـــه‌نـــین اؤن سیراسینداوشمانا گؤز وئریر ایشیق وئرمیر. بیرلیـك هـاردا دیریلیـك اوردا. حـق ایلـه‌باطـل

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

آراسي دؤرد بارماق‌ایدي. سلاح‌لار آغزیندان پوسکوره‌ن اود ـ آلاوایدي بیرده دوشمانلار سیراسینا آغیر هجوم. ائل گوجو سئل گوجو!دوشمان دوشور محاصره‌یه. دوشمانلاردان نئچه‌سي‌ده، قیریلمیش‌ایپ‌دن دانا قورتولان کیمي دابانا قوّت گئري‌یه قاچماغا باشلاییرلار.یورقان علي‌ده اونلاري قووالاماقدا. گئجه قره، گئچي قره قاچ‌کي توتاسان.

صبح اذاني سسله‌نمك‌ده‌ایدي. یورقان علي‌ده توتدوغواسیرلري تحویل وئرمك‌ده. چونکي اولدون دگیرمانچي چاغیر گلسین‌دن‌کوراوغلو. یورقان علي‌یه یورقانا بورونمك ماجالي قالمامیشدیر. مکتب‌گؤرمه‌میش عالیم اولموشدور. ایشي ـ گوجو اولموشدو اسیرلره‌دیلماج‌لیق. دئمه‌گینه ایران اسلام جمهوري رادیو ـ تلویزیاسي، ایسته‌سین‌اسیرلرایله مصاحبه ائتسین، آمما دیل‌لرین قانماسین. اسیرلرین بیرعده‌سي، نه فارسجا بیلسین‌لر نه‌ده عربجه. قالسین‌لار آواراکي بونلارایله‌نه دیلده دانیشسین لار. بو آرادا یورقان‌علي‌نین خبري اولوب اجل‌گوللّه‌سي کیمي یئتیرسین باشلاسین اونلار ایله تورکجه دانیشماغا وسؤزلریني فارسجایا ترجمه ائتمه‌گه. صونرادا اسیرلري سئوینجك‌دن‌باسسین باغریناکي عراق تورك‌لریندن دیلر و «کرکوك»

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

لـودولار. بئلـه‌ليكلـه‌محاربـه‌دن قاييـدانا قـدر، يورقـان علـي‌نـين ايـشـي ـ گـوجي اولـسون ديلماچليق.

* * *

هلـه سـيزه دئيـيمركـي ايـنـدي يئنـه تكرار، يورقان علي جبهه‌يه‌گئتمك ايـسته‌ييـر. آخـي او گونـدن بـري قـصبه‌لرينـده چيخـان ژورنالين باش‌كاتبي، اونو دارا قيـسناييب‌كـي گـــرك گئـــده‌ســـن اســـير توتولـــوب توتولمايان«كركوك» لي ديل لاشـلاريميز ايلـه مـــصاحبه ائـــده‌ســـن. همـــي‌ده ايكـــي آيـاغيني‌تپيـپ بيـر باشـماقاكي «كركـوك» بايـــاتي‌لارينـــدان أللـــي ـ آتمـــيش‌دانـــا توپلاييـب‌گتيـره‌سـن‌كـي مجلـه‌ده درج اولا. يورقان علي‌ده صاباح ـ بوگون‌دي‌كي بومقـصد ايله جبهه‌يه سـاري يـولا دوشـه. آمما بللـي دئييل نَدَنديـر كـي يورقـان‌علـي نئچـه گؤنـدي آذربايجان باياتي‌لاريني ازبرله‌مك‌ده‌دي؟!

1360

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

انعام

هله نامازيني قيليب قورتولماميشديكي فيكير اونو گؤتوردي.ديلسيز ـ آغيزسيز پوللارين قئيدينه قالدي. حامبالي دوشوندو و ايندي‌اونون بير گؤز قيرپيميندا يوخ اولماسيني. بو گئجه اونو تاپمالي‌ايدي.«ائويني تانيماسامدا سوروشمالي‌يام. صاباحا هله كيم اؤله كيم قالا. ائله بوگئجه...» دئيه سلام ـ صلوات سسي اونو اؤزونه گتيردي و جماعتله‌بيرليكده، بير تهر نامازيني قورتاردي. مسجددن چيخاندا قارانليق هرياني‌بوروموشدو. سويوق‌دان قاچان كؤچري قارانقوشلاركيمي، جماعتده‌آخشامين بو توتقون واختيندا، بيرليكده ـ تك‌ليكده ائولرينه ساري يول‌دؤيوردولر. آرا ـ بير تير آغاجلارينداايشيلدايان چراغلاردا اولماسايدي،قاردا ـ بوزدا يول گئتمك چوخ چتين اولايدي. كئچن‌لرده آغير بير قارين‌ياغديقي ايچون، دامرلارين قاري كوچه‌يه تؤكولوب گل ـ گئديآغيرلاتميشدي. هله مسجدين قاپي‌سيندان اوقدر آرا آچماميشدي كي‌اؤزونو يول آيريميندا گؤردو. ائوه گئده‌جه‌گينه و يا دار ـ بوروق

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

کوچه‌لرده‌حامبالین دالیجا گزمه‌گه معطل قالدي. بیرآن دایاندي و نه ائده‌جه‌گیني‌درین‌دن دوشوندي. آمما عقلي بیریانا چاتمادي. حامبالین ائویني‌تانیمردي. سویوق آدامي کسیردي. قار دا بالا ـ بالا یئله قوشولوب، برك‌دن‌آدامین اوزونه چیرپیلیردي. آددیملاریني یئیین‌لتدي و اؤزونو ائولري‌نین‌قاباغیندا گؤردو. «داها بیر ایش گؤرمك اولماز. قالدي صاباحا... صاباح‌گؤروب آللام. چوخ‌دا اؤزومو یئمه‌گه گلمز...» دئیه کوچه قاپیسیندان‌ایچري گیردي. گئجه‌ني هر نئیله‌دي یا تابیلمه‌دي. دولاشیق فیکیرلر بیرآن‌اونو راحات بوراخمیردي. سانکي قاپ باجاني سیلکه‌له‌ین چیلغین‌سازاخ، چؤل بایيردا یوخ، بلکه اونون کؤنلونده چیرپینیب اسیردي. یانارصوبانین سئویملي ایستي‌سي هردن بیر اونو مورگویه آپاریرسادا، ندنسه‌تئز داشلانیب آییلیردي. اونون بوگون ندن او فیکیره دوشدوگو و تر ـتله‌سیك حامبالي تاپیپ و قرار مدار کسمه‌سي، اؤزونه‌ده بو سبوتون‌آیدین دئییل‌دي. بازاردا حرمتي و ائل ایچینده عزتي وارایدي. بئله‌نکي‌ایش‌لره‌ده باش قوشان دئییل‌دي. آممـا وسوسه اؤز ایشیني گؤرموشدي.نییه‌کي هردن مسجدده کئچن واقعه‌ني خاطیرلایارکن ، اؤزوندن چوخ‌داگیلئي‌لي اولماییردي. بیر سئوینج

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

دالغاسي اوز ـ گؤزونو بورویوب وجماعت ایچره داها امین و دوزگون تانینماغینا فخر ائدیردي. آمانسیز بیراوشوتمه جانیندا یول سالمیشدي. گئجه قورتولان دئییلدي. زامانین بوقدر آغیر گئچمه‌سیني ایندي یه‌دك دوشونمه‌میشدي. خصوصاً بئیني‌نه‌دولدوغو یئني بیر فیکیر، اونودا ها اینجیدیب و دوشوندورودي: ـ «اولمایاحامبال سؤز ساخلامي‌یا؟!... پوللاریما چاتام آمما حقیقت‌دن‌ده هامي‌نین‌خبري اولا... هله پول جهنم، اگر بو ایش سسله‌نه ... بیله‌مه آبیرقالمي‌یاجاق...»

یورقاني برك‌دن اوزه چکیب وار گوجو ایله، هر زادي اونودوب‌آتماقا جان آتدي. هاننان ـ گئژدن یاتا بیلسه‌ده، دالدیقي بیر آنلیق یوخودا‌ایسه، دوشوندوگو فیکیرلر اوندان أل چکمیردي. هر زاد گؤزو اؤنونده‌قاباریق و گوبود گؤرسه‌نیردي. حامبال گؤزونه ائله یئکه‌لمیشدي‌کي اونون‌بازارداکي بؤیوك توکانیني، بیر بالاجا یوك تایي کیمي پالانینا چاتیب‌کوللوگه ساري آپاریردي. اودا دایانمادان قاباغا کئچیب اعتراض سسیني‌اوجالدیردي:

ـ «نه ائلي‌ییرسن!؟ مگر توکان باشینادي‌کي بو تهر یئرلي ـکؤکلي اونو آپاریرسان!؟ هله منیم پوللاریمدا سنده‌دي...

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

تئز اول توكـانـي‌يئـره قويـوب منـيم پـوللاريمي قايتار!...»

حامبالدا اونو سايمادان، بؤرولتولو بيـر سـس‌لـه اهمـال ـ اهمـال‌دانيـشيردي:

ــ«آغزينـي آچيـب دانيشـسان، هـامي يـا دئيـه‌جـه‌گـم... سـس‌سـالما... پـوللارين منده‌دي آمما اونلاري وئرمـي‌يـه‌جـه‌گـم كـي هـئچ، بـو يوكوداشـي‌ديقـدان صـورا قاييـديب هامي‌يا حقيقتي بيلديره‌جه‌گم...»

سـويوق تر باش ـ گوزوندن آخـا ـ آخـا، بيردن بيره ديكسـه‌نيب‌يوخودان آييلدي. اؤزونو تاپيـپ ـ تاپمـاز آغيـر بيـر دؤيونتـو اوره‌گينـده حـس‌ائتـدي. ائـو ـ اوشـاق آييلماسـين دئيـه سـس‌سـيز ـ سميرسـيز صـوبانين ديبينه‌جوموماق ايسته‌دي.

آممـا ندنـسه يورقـان دؤشـك‌دن چيخماغا تنبل‌لندي. بيرآزدوشوندو و وجـداني يانيندا آللاه تعالي يا نـه جـواب وئـره‌جـه‌گينـه قالدي.هلـه پـولي، آبيـري و حيثيتـي جهـنم، بئله‌نكي بئزه‌مه و اويدوروجو بير ايـش‌ايچـون، اؤزو ـ اؤزونـو باغيـشلايانمادي. گئجـه‌نـين بـو قـدر اوزانماسـيناتعجب‌لنـدي و قاريـشيق فيكيرلـر يئنـه اونـون وارليقينـي اؤز جايناغينـا آلـدي.سـاچلارينا آغدن دوشـوب ياشـي أللـي‌دن آشـسايدي‌دا، ديلينـه يالان‌گلمـه‌ميـشدي. آممـا بوگـون هـاردان بـو فيكيـره دوشـدوگونو، و

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

یالانچیلیقلاياخشيآد قازانماق قارارینا گلدیگینی، هله اؤزوده یاخشی بیلمیردی. آمماألینی أل اوستونه‌ده قویوب اوتورانمازدی. بیر فیکیر قیلمالی‌ایدی.پولوندان کئچمه‌لی اولسایدی‌دا، حامبالی آللاهانـد وئرمه‌لی‌ایدی کی بوسیرری هئچ یاندا آچیب آغارتمایا. بو ایش ممکن سه‌ده آممـا اوره‌گیندن‌یئنه کئچیردی‌کی:

ـ «توبه‌ده ائله‌مه‌لی‌یم... آللاهدان باغیش دیله‌مه‌لی‌یم... گناه‌صاحابی‌یام...» قار ـ کولك قاپی پنجره‌نی چیرپارکن، بیردن بیره ائله‌یوخودان داشلانیب آییلدی‌کی ائله بیلدی باشیندا آلاو تپیرلر. غریبه بیرحالدا ایدی. اوره‌گی برك‌دن چیرپنیردی و گئتدیکجه‌ده شدّتلی بیرقیزیشما، جانیندا ایزسالیردی.

گئجه قورتولموشدو و سحر اؤز ایشیقینی قاپ باجادان‌سوزه‌رکن ، هامینی آییلدیردی. آممـا او آییلمادی. اوره‌گی دایانمیشدی.

یاسی‌نین اوچونجو گونوایدی‌کی آریق‌لیق‌دان چؤپه دؤنموش‌بیر قوجا حامبال ایچری گیردی و چوخلی پول اونون عائله‌سینه قایتارارکن‌اونا رحمت اوخودی و چوخ خصوصی حالدا اونون آروادینا بئله دئدی:

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ـ «بو پوللار سيزه يئتيرير، تكجه يوز تـومني منيمدير. بئچارا رحمته‌گئتمه‌ميشدن بير گـون قابـاق منـه دئـدي گـل مـسجده و جماعـت نامازي‌باشـلانماميش، هـامي‌نـين حـضوروندا دئه‌گينه بئله بير نـشان‌لاردا پـول‌ايتيرميـشم. منـــده گئتـــديم و او دئـــديگي نـــشانلاري وئرديك‌دن صورا،جماعت ايچينـده بـو پـوللاري منـــه وئـــردي و قراراي‌ـــدي‌كـــي صـــاباح اونـلاري‌قايتـارام. فقـط منـه يـوز تـومن انعـام وئره‌جك‌ايدي... آمما بو ايشين‌مـصلحتين مـن هـئچ آنلامـاديم... حكمـت‌سـيزده دئييـل‌دي. حتماً بيرمصلحت وارايدي‌كي بو ايشـي منـدن ايسته‌ميشدي!...»

بـــو ســـؤزلري ائـــشيدجك آروادي‌ـــن گـؤزلري ياشـاردي و باشـيني‌تاولايـا ـ تاولايـا ياسـا گلن‌لر آراسيندا گؤزدن ايتدي.

1371

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

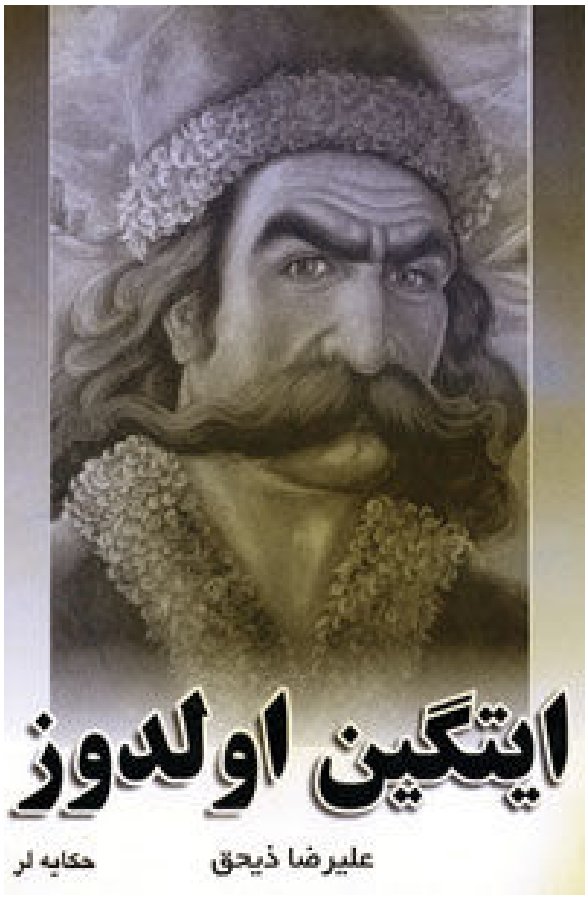

ضمیمه لر :

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

مرتضي مجدفر

ايتگين اولدوزون دونيايا سؤزو وار

«ع. آغ چايلي» آدي ايله شهرت تاپان "عليرضا ذيحق"، چاغداش آذربايجان ادبياتي نين گؤركملي سيماسي و حئكايه ژانري نين قدرتلي يازاري دير. او 1359 - نجو ايلده، تبريزده بوراخيلان "دده قورقود» آيليق ادبي مجله سي نين باش كاتيبي و او نشريه ني بوراخان "حسين اولدوز»ون امكداشلاريندان ايدي. او، كئچن ايگيرمي بئش ايلده، آذربايحان ادبياتي

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

و فولکلورونون انکشافي یولوندا
یورولمادان چالیشیب و مختلف اثرلر
بوراخمیشدیر. «ایتگین اولدوز» ایسه،
اونون حئکایه لر مجموعه سي دیر و بو
گونلر تهراندا نشر زوفا توسطي ایله
چاپ اولموشدور. بو حئکایه لرین بیر
چوخو، واختیله 1359 و 1360-نجي
ایللرده چیخان کوراوغلو و دده قورقود
مجله لرینده چاپ اولموشدور و ائله او
گونلرین حال - هاواسیني داشییر. بو
حئکایه لرین بیر چوخوندا ساتیریك
تمثیل لري گؤروروك.ذیحق، حئکایه
یازما دا اوستادیر. او فارسجا، هم ده
تورکجه یازیر. اونون «زخم شیشه»
آدلي فارسجا حئکایه لر مجموعه سي،
1380-دا چاپ اولموش و مطبوعاتدا
آلقیشلار قازانمیشدي. هم ده ایللر
بوندان قاباق، آغ چایلي نین «آذربایجان

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

گولوشو»، «قاشقايي ائل ادبياتي» و
"غلام حيدر داستاني" آدلي
كيتابلاريني گؤروب، اوخويوب و دؤنه-
دؤنه بگنميشيك.
كيتابين اوز قابيغي، عليرضا ذيحق
كيمي خويلو اولان و دونيا شهرتلي
رسام "اوستاد جعفر نجيبي" نين
چكديگي كوراوغلو پرتره سي دير. بو
اثرين گؤزل و تاثيرلي اولدوغونا
باخمايا راق، كيتابين ايچينده كي اون
اوچ حئكايه ايله، باغليليغي يوخدور.
بونونلا بئله، كيتابين چاپي، كاغيذي و
قابيغين قاردونو اعلادير و يازيليش
بابتيندن ده، گؤزه چارپان بير يانليش
يوخدور. كيتاب آلتميش صحيفه ده چاپ
اولموش و اونا مين تومن قيمت
قويولموشدور.

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایتگین اولدوزون تیراژي 300 نسخه دیر. بو تیراژي گؤردوکده، اینسان شرم ائدیر. مدنیت اوجاغي اولان آذربایجانیمیزدا، اون میلیوندان چوخ اینسان یاشاییر و ایراندا یاشایانلارین یاریدان چوخو تورکجه دانیشیرلار. گؤره سن تورکجه کیتابلارین تیراژیني نئجه چوخالتماق اولار؟

ذیحق معلمه، معلم چیلیك گونلري نین سون ایللریني ده اوغورلو آرخادا قویماسینا «قوّت اولسون!» دئییریك و اومید ائدیریك گلن کیتابیني 300 مین نسخه لي تیراژلا سیزلره تانیتدیراق.

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

Murtəza Məcdfar

İtgin ulduzuun dunyaya sözu var

"Ə.Ağçayli" adi ılə şöhrət tapan "Əliriza Zihaq", çağdaş azərbaycan ədəbiyyatinin görkəmli siması və hekayə janrinin qudrətli yazarıdir. O 1979 –cu ildə , təbriz de buraxilan " Dədə Qorqud" aylıq ədəbi məcəlləsinin baş katibi və o nəşriyyəni buraxan" Huseyn Ulduz"un əməkdaşlarindanıdı. O,keçən 25 ildə, azərbaycan ədəbiyyati və folklorunun ınkişafi yolunda yorulmadan çalısıb və muxtəlif əsərlər buraxmışdır. " İtgin Ulduz" isə, onun hekayələr məcmuəsidir

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

və bu gunlər tehranda nəşre" Zufa " təvəssut ılə çap olmuşdur. Bu hekayələrin bir çoxu, vaxtilə 1979 və 1980 – ıncı illərdə çıxan "Koroğlu" və "Dədə Qorqud" məcəllərində çap olmuşdur və elə o gunlərin hal- havasını daşiyir. Bu hekayələrin bir çoxunda satirik təmsilləri göruruk. Zihəq hekayə yazmada ustadır. O farsca , həmdə turkcə yazır.
Onun " Zaxmeşie"(şuşə yarasi) adli farsca hekayələr məcmuəsi, 2001 – də çap olmuş və mətbuatda alqlşlar qazanmışdı. Həm də hllər bundan qabaq," Ağçaylı"nın " Azərbaycan Guluşu", "Qaşqay el ədəbiyyati" və " Ğulamheydər Dastani" adli kitablarını görub , oxuyub və dönə - dönə bəyənmişik.

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

علیرضا ذیحق

Kitabin uz qabiği,Əliriza Zihaq kimi xoyly olan və dunya şöhrətli rəssam " Ustad Cəfər Nəcibi " nin çəkdiyi Koroğlu portrəsidir. Bəsərin gözəl və təsirli olduğuna baxmayaraq , kitabın içində ki 13 hekayə ılə , bağlılıqı yoxdur. Bununla belə, kitabın çapi, kağızı və qaığın qardunu əladır və yazılış babətindən , gözə çarpan bir yanlış yoxdur. Kitab 60 səhifə də çap olmuş və ona min tumən qiymət qoyulmuşdur.

" İtgın Ulduz" un tiraji 300 nusxədir. Bu tiragi gördukdə , insan şərm edir. Mədəniyyət ocağı olan azərbaycanimızda, 10 milyondan çox insan yaşayır və iranda yaşayanların yarıdan çoxu turkcə danişirlar. Görəsən turkcə kitabların tiragını necə çoxaltmaq olar?

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایتگین اولدوز

Zihaq muəllimə, muəllimçilik gunlərinin son illərinidə uğurlu arxada qoymasına " quvvət olsun" diyirik və umid edirik gələn kitabi 300min nusxəli tiragla sizlərə tanitdlraq.

2006

ایتگین
اولدوز

کتابین آدی: ایتگین اولدوز
یازار: علیرضا ذیحق
موضوع: حکایه
چاپ نؤبه سی: بیرینجی ۱۳۸۵
چاپ یئری: تهران

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

علیرضا ذیحق

ذیحق، علیرضا، ۱۳۳۸ـ
ایتگین اولدوز (حکایه لر)/ علیرضا ذیحق (ع . آغ چایلی). ـ تهران : زوفا، ۱۳۸۰.
۵۸ ص.
ISBN:964-7229-09-7 ۵۰۰۰ ریال
فهرستنویسی بر اساس اطّلاعات فیپا.
ص. ع. لاتینی شده : Itgin Ulduz (Hikayalar).
۱. داستان های ترکی ـ ایران ـ ـ قرن ۱۴.
الف . عنوان.
۱۹ الف ۱۹/ PI۳۱۴ ۸۹۴/۳۶۱۳۴
الف ۵۹۷
۱۳۸۰
کتابخانهٔ ملّی ایران ۱۲۸۴۸ـ۸۰م
محل نگهداری :

نام کتاب : اینگین اولدوز
مؤلف : علیرضا ذیحق
نوبت چاپ : اوّل ـ ۱۳۸۵
تیراژ : ۳۰۰ جلد
ناشر: زوفا ـ تهران (صندوق پستی ۷۳۱ ـ ۱۳۱۸۵)
قطع : رقعی
چاپ و صحافی: سروش خوی
قیمت : ۱۰۰۰ تومان
حق چاپ محفوظ
شابک : ۹۶۴ - ۷۲۲۹ - ۰۹ - ۷
ISBN: 964 -7229 - 09 -7

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

ایتگین اولدوز

Dicital-Kitab-Evi dicitalkitabevi.googlepages.com

علـيـرضـا ذيـحق